

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLADVOORDE WEERMACHT VAN NEDERLANDEN INDIË

waarin opgenomen:

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Kapitein der Grenadiers.

Redacteuren:

J. J. C. P. WILSON, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.
A. Q. H. DIJXHOORN, Kapitein van den Generalen staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.
M. R. H. CALMEIJER, 1e Luitenant der Infanterie, werkzaam bij de Afdeling.
Generale Staf van het Dep. van Defensie. P. W. PIETERS, Ritmeester der Huzaren.
A. ETERMAN, 1e Luitenant der Artillerie, Lid der Commissie van Proefneming.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 117783. Postrekening 44715
Abonnement f 2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f 12.50 per jaar. Losse Nummers f 1.50

103de JAARGANG

No. 3

MAART 1934

INHOUD.

	Blz.
Het honderd-twintig-jarig bestaan van den Nederlandschen Generalen Staf, door C. C. DE GELDER	96
Het verslag van de commissie voor de reorganisatie van de Weermacht (Commissie IDENBURG)	100
Nieuwe Uitgaven	105 en 130
Luchtbeschermingsdienst	106
Is bij kader oefeningen de opzet wel steeds juist? door P. R. F. C. DE BRUIJN.....	107
Beoefening van het Tucht recht in de Weermacht.....	110
Tempeeringscorrecties, door Ir. M. GOOTE.....	111
Optreden van een afdeling Artillerie bij den naderingsmarsch, door A. T. C. OPSOMER	119
Oorlogen particuliere contracten, de neutrale staat, „uit den tijd?“, door P. J. A. CLAVAREAU	125
Gegevens vreemde Legers	127
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht.....	131
Uit de Vakpers.....	139

HET HONDERD TWINTIG JARIG BESTAAN VAN DEN NEDER- LANDSCHEN GENERALEN STAF

DOOR C. C. DE GELDER,

gep. Kolonel, Directeur van het Krijgsgeschiedkundig Archief.

Het is reeds weder 20 jaren geleden, dat de toenmalige Kapitein H. K. HARDENBERG, in „De Militaire Spectator”, een verdienstelijk overzicht gaf van de ontwikkeling van den Generalen Staf in ons leger, gedurende de afgelopen eeuw.

Op 11 Maart 1914 werd dit honderdjarig bestaan herdacht met een maaltijd, waarbij, naast vertegenwoordigers van H.H.M.M. de Koningin en de Koningin-Moeder, ook de toenmalige Minister van Oorlog, Z.Exc. N. BOSBOOM, zoomede tal van hoogere en lagere Stafofficieren en ex-Stafofficieren aanzaten.

Mijn ambtsvoorganger, de gep. Luitenant-Generaal der Cavalerie F. DE BAS, hield de feestrede, waarin de gewichtige taak van het dienstvak in oorlogs- en . . . in vreedstijd werd besproken ¹⁾, waarin hij tevens wees op den eerwaardigen ouderdom van het instituut, dat wij zelfs reeds bij Perzen, Grieken en Romeinen — zij het onder verschillende benamingen — aantreffen en waarbij hij o.a. de volgende schoone woorden sprak, welke wij citeeren: „Mogen dikwerf de beenen van den soldaat meer waard zijn dan zijne wapenen, in nog sterkere mate geldt zulks voor het hoofd en de pen van den stafofficier. Bij de groote verantwoordelijkheid van het dienstvak in het algemeen, eischt de taak van ieder, die daarbij dient in het bijzonder, voorbereiding en studie zonder eind of grenzen, meer dan van eenigen priester der wetenschap wordt geveerd, voortdurende practische en theoretische werkzaamheid, onophoudelijke waarneming binnen en buiten de grenzen. Niet alleen in de bureelen van den generalen staf, maar in huis- en binnenkamer wordt hard, zeer hard gewerkt. Staf-officieren getroosten zich vaak voor hen moeilijke geldelijke uitgaven; in 't beste hunner jaren offeren zij tal van genoegens in het dagelijksche en het familie-leven op — dientengevolge, noodzakelijke ontberingen, gemis van velerlei, ook voor hunne vrouwen! Het oorlogsleven eischt rusteloze inspanning, de moeilijkste diensten onder kogelregen en doodsgevaar — en dán krimpt u het harte! Godsdienstleeraar mits uit volle overtuiging, medicus niet uit geldzucht maar met de toewijding van een gevoelig hart, officier van den Generalen Staf, wordt men niet zonder roeping.

¹⁾ Men leze vooral BRONSART v. SCHELLENDORF, Der Dienst des Generalstabes; TOULORGE, Service d'Etat-major en campagne; Instruction sur l'organisation et le fonctionnement des états-majors en campagne 1925 e.a.

De Generale Staf werkt ongezien, onopgemerkt; zijne toegewijden vormen in vrede de stille kracht van het leger, maar in tijd van oorlog den motor van alle krijgsverrichtingen. Zoolang het leven der volken vreedzaam daarenen vliedt, werkt de Generale Staf in het verborgene; maar nauw wordt de vrede verstoord en naar het zwaard gegrepen, of de werkzaamheid van den Generalen Staf komt aan het licht”.

Het ware verleidelijk om nog verder aan te halen, doch — speling van het lot — beter dan woorden vermochten, zouden eerlang de feiten de waarheid er van bevestigen; immers wij weten het nog allen, hoe in de laatste dagen van Juli 1914 het leger moest worden gemobiliseerd, *om grensschending, zoo niet erger, te voorkomen*. En toen bleek hoe uitnemend en rustig de mobilisatie en concentratie verliepen, hoe de weermacht tijdig alle voorbereidingen had getroffen, kortom toen bleek hoe het werk, door den Generalen Staf in vredes-tijd en in alle stilte verricht, rijpe vruchten droeg.

Wie in feite de schuld trof voor onvolkomenheden, voor technischen achterstand, welke der weermacht aankleefden, wij kunnen dit hier onbesproken laten; doch zeker vielen zij niet te zoeken bij dit korps van noeste werkers.

Over de werkzaamheden van den Generalen Staf, gedurende de vierjarige mobilisatie-periode, ligt tot op heden een sluier gespreid. De tijd is nog niet gekomen om dezen op te heffen, doch dat de arbeid veelzijdig en veelomvattend is geweest, daarvan moge een ieder overtuigd zijn. Een tipje is ons opgelicht door Generaal SNIJDERS (M. S. 1923, No. 9) en in het werk: „De Nederlandschen Strijdmacht en hare mobilisatie in 1914” door Kapitein KOOIMAN. En zelfs na het einde van den wereldstrijd hebben Kapitein „Ronduit” en later ook Majoor P. H. A. DE RIDDER ons nog nuttige, ja noodzakelijke pennevruchten moeten leveren (Zie M. S. 1919, A. T. 1920 en M. S. 1921) als wederwoord op onvriendelijke uitingen.

Inmiddels trad de vredesperiode in en met haar de zucht om te bezuinigen op de weermacht; de paradijstoestand scheen immers nabij! Doch voor den Generalen Staf beteekende ieder nieuw optredende Minister van Oorlog een nieuwe reorganisatie der weermacht, ergo een onmetelijken arbeid.

En zoo is de toestand gebleven tot op heden.

Laat ons echter niet klagen, laat ons niet bij de pakken neerzitten. Achter de wolken schijnt immer de zon, er komen sporen van herleving in ons volk. Zouden deze zich dan niet uiten ook in de zorg voor de eigen veiligheid? De arbeid moge dus dikwerf ondankbaar schijnen, metterdaad bouwen wij moeizaam voort aan de fundamenten van een ons dierbaar werk, zonder egoïstische motieven.

Dit blijve zoo!

Meer zijn dan schijnen! Dit behoort steeds als leuze te wapperen voor ieder, die zijn werk bij het dienstvak verricht. De tradities van Quatre-Bras, van DE CONSTANT REBECQUE, zij leven glansrijk voort.

En thans willen wij een gelukwensch, tevens een woord van hulde, richten tot den Generalen Staf bij zijn herdenkingsfeest en daarbij tevens den tegenwoordigen Chef een otium cum dignitate toewenschen. Moge hun arbeid onze weermacht, onze natie tot zegen blijven strekken, zooals hij dit door de geschiedenis heen, steeds heeft gedaan.

Den Jubileerenden Generalen Staf heil!

CHEFS VAN DEN GENERALEN STAF SEDERT HET JAAR 1813.

- J. V. baron DE CONSTANT REBECQUE, 15 Januari 1814 tot 9 Augustus 1837.
 Ch. baron NEPVEU, 9 Augustus 1837 tot 7 December 1867.
 J. H. W. LE CLERCQ, 11 Januari tot 23 September 1868.
 J. A. VAN DEN BOSCH, 23 September 1868 tot 16 Februari 1870.
 G. F. BOOMS, 4 April 1870 tot 3 Januari 1871, van 29 Januari 1871 tot 1 April 1873.
 A. C. A. SCHÖNSTEDT, 19 Mei 1873 tot 8 November 1877.
 J. M. VAN DER STAR, 8 November 1877 tot 16 Mei 1890.
 F. M. B. ridder ALEWIJN, 16 Mei 1890 tot 1 Augustus 1894.
 A. KOOL, 1 Augustus 1894 tot 1 April 1901, van 15 Augustus 1901 tot 1 October 1907.
 F. H. A. SABRON, 1 October 1907 tot 12 Februari 1908, van 1 Februari tot 1 Juli 1910.
 C. J. SNIJDERS op 1 Juli 1910.
 Tevens Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht van 31 Juli 1914 tot 9 November 1918.
 W. F. POP, 7 December 1918 tot 31 Maart 1920.
 J. H. VAN DER HEGGE ZIJNEN, belast met de waarneming van de functie van Chef van den Generalen Staf, overgeplaatst bij den Generalen Staf, Chef van den Generalen Staf, 1 October 1920 tot 1 Februari 1922.
 M. D. A. FORBES WELS, 1 Februari 1922 tot 1 November 1925.
 P. J. H. VAN DER PALM, 12 November 1925 tot 1 Mei 1929.
 H. A. SEYFFARDT, 1 Mei 1929 tot 1 Mei 1934.

RECEPTIE VAN DEN GENERALEN STAF

Ter gelegenheid van het 120-jarig bestaan van den Generalen Staf heeft de Chef van den G. S., Luitenant-Generaal H. A. SEYFFARDT, geflankeerd door Kolonel J. F. VAN DE VIJVER en Reserve-Kolonel G. B. NOOTHOVEN VAN GOOR en in aanwezigheid van bijna alle Staf-officieren, op Zaterdag 10 Maart j.l. een receptie gehouden in de met tapijten en bloemstukken versierde Ridderzaal.

Bij die gelegenheid is de G. S. met zijn jubileum gecomplimenteerd door: Z.K.H. Prins HENDRIK, de Minister van Defensie, de heer DECKERS, de Commissaris der Koningin in Zuid-Holland, Minister van Staat jhr. mr. H. A. VAN KARNEBEEK, de Burgemeester van 's-Gravenhage, mr. dr. L. H. N. BOSCH ridder van ROSENTHAL, de commandant van het veldleger en gouverneur der Residentie luit.-generaal jhr. W. RÖELL, de chef van den Marine-staf schout bij nacht J. DE GRAAFF, de generaals en oud-generaals BELZER, VAN MUNNEKREDE, KALFF, WEBER, HARDENBERG, staatsraad MULLER MASSIS, DUYMAER VAN TWIST, VAN TERWISGA, KEMPER, jhr. WITTEERT, VAN DAM VAN ISSELT en SCHUURSMA (K.N.I.L.), de generaal-majoor VAN ANDEL, WOLFF, RAAIJMAKERS, DE GOEIJEN, BAUDUIN, VORSTMAN, dr. VAN PRAAG,

FABIUS, HAVELAAR, QUANJER en DE JONGE VAN DER HALEN (K.N.I.L.), de kolonels baron VAN VOORST TOT VOORST, KEPPELHOFF, DE IONGH, VAN GALLANDAT HUËT, de kapiteins ter zee FÜRSTNER en JOLLES, de legerpredikant kol. JANSEN, de oud-hoofdaalmoezenier mgr. EVERS en tal van hoofdofficieren. Verder een deputatie van den Generalen Staf van het Kon. N.-I. leger, bestaande uit de majoors OVERAKKER en SCHILLING, den voorzitter en den secretaris-penningmeester van den Ned. Journalisten Kring, de heeren D. HANS en G. POLAK DANIELS, hoofdbestuursleden van de Kon. Vereeniging Ons Leger, de Alg. Vereeniging van reserve-officieren, de A. R. K. O., de Vereeniging ter beoefening van de Krijgswetenschap, de Nationale Landstorm Commissie, ir. DE BLOCC VAN KUFFELER, dir.-gen. der Zuiderzeewerken, mr. W. C. WENDELAAR, voorzitter der Liberale Staatspartij De Vrijheidsbond, prof. mr. J. A. EIGEMAN, leeraar aan de Hoogere Krijgsschool en vele anderen.

Telegrafisch hadden oud-Minister VAN DIJK, de oud-opperbevelhebber generaal C. J. SNIJDERS, de oud-commandant van het veldleger luit.-generaal INSINGER, de commandant van het leger in Ned.-Indië luit.-generaal J. C. KOSTER, de chef van den Gen. Staf van het K.N.I.L. generaal-majoor M. BOERTSTRA, de gouverneur van Curaçao, de chef van den Belgischen Gen. Staf luit.-generaal NUYTEN, de oud-commandant der derde divisie luit.-generaal DONK, het lid der Eerste Kamer mr. H. SMEENGE en verschillende anderen hun gelukwenschen toegezonden.

Staatsraad luit.-generaal MULLER MASSIS, de leger-commissie en eenige andere autoriteiten hadden brieven van gelukwensch doen toekomen.

Bloemstukken waren aangeboden door de inspecteurs der Kon. Maréchaussée, Artillerie, Cavalerie en Infanterie, de officieren van de Intendance, de brigade Grenadiers en Jagers, de Nationale Landstormcommissie, het corps politietroepen, de Vereeniging De Princevlag, mgr. F. EVERS, oud-hoofdaalmoezenier en De Militaire Spectator, het laatste voorzien van het bijschrift „Karakter, Kennis, Kloekheid, Kracht”, als karakteristiek van den Staf-officier.

Door de goede zorgen van de dames der staf-officieren waren buffetten ingericht.

HET VERSLAG VAN DE COMMISSIE VOOR DE REORGANISATIE VAN DE WEERMACHT (COMMISSIE IDENBURG) ¹⁾

Inleiding.

De commissie heeft zich bij het in beschouwing nemen van de verschillende bezuinigingsmogelijkheden uitsluitend laten leiden door de overweging, of, en in hoever, bij doorvoering van de door haar voorgestelde maatregelen het financieele doel zou kunnen worden benaderd, zonder de geschiktheid van de weermacht voor het voldoen aan haar doelstelling al te zeer te schaden. Met politieke en andere overwegingen heeft zij daarbij geen rekening gehouden, met name niet met de vraag of de internationale verhoudingen *in dezen tijd* maatregelen toelaten, welke de weermacht van het Rijk in Europa en overzee verzwakken ²⁾. Het nochtans in het verslag naar voren brengen van deze vraag behelst echter een duidelijken wenk.

Bij een beschouwing van het verslag kan genoemde vraag dan ook niet onbeantwoord blijven. De in 1932 te Genève samengekomen z.g. Ontwapenings-conferentie — waarvan onze lezers den lijdensgang op den voet hebben kunnen volgen — heeft niet tot het beoogde doel geleid. Integendeel, de begeerte van de ontwapende staten om de schrijnende ongelijkheid in bewapening op te heffen werd door de conferentie geprikkeld, zoodat een herbewapening van Duitschland en de andere ontwapende mogendheden niet lang meer zal kunnen worden tegengehouden. Door den Belgischen minister-president werd dit reeds openlijk uitgesproken. De door het bureau der conferentie gepubliceerde en in „De Militaire Spectator” van Januari 1932 op overzichtelijke wijze opgenomen gegevens deden zien, dat het Nederlandsche bewapeningspeil bij het begin der conferentie onder het gemiddelde niveau der overige — niet ontwapende — mogendheden was gelegen. Toen op de conferentie de HOOVER-voorstellen in bespreking kwamen, bleek het Nederlandsche bewapeningspeil zelfs reeds te liggen onder het niveau, waartoe deze voorstellen de bewapening te land wilden doen dalen ³⁾. Sedert dien werden hier te lande de defensieuitgaven nog verlaagd. Bij vele andere mogendheden vertoonden deze uitgaven daarentegen een stijgende lijn en de laatste jaren valt daarbij het streven op te merken om door *buitengewone credieten* de leemten, welke de bewapening vertoont, *in korten tijd* aan te vullen. Zulks in het bijzonder in landen welker internationale positie met de onze veel overeenstemming vertoont.

Voor België moge in dit opzicht worden verwezen naar „De Militaire Spectator” 1934, blz. 25.

In Zwitserland werd, blijkens de gegevens vreemde legers in dit nummer,

¹⁾ Zie De Militaire Spectator 1933, blz. 579.

²⁾ Verslag, blz. 18.

³⁾ Zie De Militaire Spectator 1932, blz. 501.

in December 1933 door de Nationale raad een *buitengewoon* crediet be-willigd van 82 miljoen francs voor de moderniseering en uitbreiding der bewapening van het Zwitsersche leger.

Het bewapeningspeil is te beschouwen als de barometer van den interna-tionalen toestand en deze barometer wijst ongetwijfeld op „*Storm en regen*”.

Te verwonderen behoeft dit niet. Eén der voornaamste oorzaken van strijd is het onderling wantrouwen en gebrek aan wederzijds begripen der volkeren. Deden deze factoren zich reeds gelden in 1914, toen cultuur en staatsinrichting der Europeesche volkeren meer en meer schenen te worden genivelleerd, thans is zulks in sterk verhoogde mate het geval. Wij vinden naast elkaar monarchaal democratische en republikeinsch democratische-, heel en half fascistische- en bolsjewistische staten met een volkomen gebrek aan begrip voor elkanders geestelijk leven en met een diep geworteld onderling wantrouwen, zelfs met haat en afkeer, beziel. In West-Europa zijn het vooral de sociaal-democraten, die, door het propagandeeren van boycot en het voeren van een haatzaaiende campagne, de geesten vergiftigen en de oorlogsmentaliteit voorbereiden.

Zonder den *internationaal-politiekten toestand* nader in beschouwing te nemen, moet dan ook worden geconcludeerd tot een constellatie waarbij een *ver-zwakking* van de Nederlandsche weermacht onverantwoord zou zijn. Ook een reorganisatie echter, welke, zonder uiteindelijk tot een verzwakking te leiden, een overgangstoestand zou scheppen van mindere paraatheid, kan onder deze omstandigheden niet verantwoord worden geacht. Het Belgische leger, hetwelk in 1914 in een dergelijken overgangstoestand — nog wel voe-rende naar een legerversterking — werd getroffen, moge ons in dit opzicht tot waarschuwend voorbeeld strekken.

A. *Invoering van een Capitulantenstelsel.*

De commissie stelt voor, om het grootste deel (omstreeks $\frac{5}{6}$) van het onderofficierskader na een dienstverband van 4—6 jaar in burgerlijken over-heidsdienst of semi-overheidsdienst te doen overgaan. Het overblijvende ge-deelte zou dan worden bestemd voor de hogere onderofficiersrangen. Hier-medede zou de salarislast op den duur aanmerkelijk worden verlicht. Pogingen om tot invoering van een dergelijk stelsel te komen, werden reeds van 1825 af door de opvolgende Ministers van Oorlog ondernomen. Zij culmineerden in 1906 in het doorwrochte rapport van de terzake ingestelde „*Commissie inzake de toekenning van burgerlijke betrekkingen aan gewezen militairen*” (*Com-missie* DOORMAN). Deze commissie voorspelde dat het achterwege laten van de door haar aanbevolen maatregelen zou leiden tot „een oud en zeer duur onderofficierskorps”, welke voorzegging ten volle is bewaarheid. Al de ge-durende meer dan een eeuw ondernomen pogingen om het onderwerpelijke vraagstuk tot oplossing te brengen, zijn afgestuit op den onwil van de niet-militaire departementen om aan de capitulanten een passende betrekking te verzekeren. Een oplossing is derhalve slechts mogelijk indien een *wettelijke regeling* tot stand komt, waarin de *rechten* van bepaalde categorieën militairen op het, onder zekere voorwaarden, verkrijgen van een burgerlijke overheids-betrekking en derhalve de *plicht* van het betrokken gezag tot benoeming van dusdanige militairen, worden vastgelegd. Daar ditmaal de aandrang om tot invoering van het onderwerpelijke stelsel te komen voor het eerst niet van militaire zijde is uitgegaan, doch — blijkens diens installatierede — van den Minister-president, staan de kansen op een dergelijke regeling gunstiger dan ooit te voren.

Niet verheeld mag worden, dat het legerbelang met invoering van een capitulantenstelsel minder wordt gebaat dan vroeger. Eertijds toch bezetten de beroeps-onderofficieren alle lagere aanvoerdersplaatsen in het gemobiliseerde leger. Het was dus van groote waarde indien deze aanvoerders jong waren. Thans vormen de beroepsonderofficieren in het oorlogsleger slechts een kleine kern, waarbij deskundigheid en ervaring van meer belang zijn dan de eigenschappen welke de jeugd sieren.

Wel zou de kwaliteit van het dienstplichtig kader, een der zwakke zijden van ons leger, worden verbeterd. De commissie toch stelt voor, om de vrijwillig dienende onderofficieren, die bestemd zijn om, hetzij na 4—6 jaar te capituleeren, hetzij alsdan verder door te dienen, te betrekken uit de dienstplichtige onderofficieren en daartoe den opleidingstijd der dienstplichtige onderofficieren bij de onbereden wapens te verlengen van 9 tot 12 maanden, teneinde hen door een grondiger opleiding geschikt te maken voor het geven van instructie aan dienstplichtigen. Bovendien zou bij mobilisatie een deel der dienstplichtige onderofficieren uit oud-capitulanten — en dus beter geoefenden — bestaan.

In aanmerking nemende, dat de invoering van het capitulantenstelsel slechts zeer geleidelijk kan geschieden en er dus alle gelegenheid bestaat het stelsel aan de praktijk te toetsen, is het te hopen dat de voorwaarden hiertoe kunnen worden geschapen. Na een eeuw voorbereiding eindelijk tot een proef over te gaan, kan niet overijld heeten!

B. *Opheffing van het Vooroefeningsinstituut.*

De commissie stelt voor het in 1920 in het leven geroepen vooroefeningsinstituut weder op te heffen. Het naast elkaar handhaven van twee opleidingsinstituten, op verschillende grondslagen staande, doch met overeenkomstige bestemming — de opleiding van infanteriesoldaten — acht de commissie aan een zoo economisch mogelijk gebruik van de beschikbare gelden niet bevorderlijk. Van opheffing van het V.O.I. verwacht de commissie derhalve een aanzienlijke besparing van kosten. Voorts komt de commissie tot de slotsom, dat bij de oprichting en instandhouding van het vooroefeningsinstituut de werkelijke legerbelangen te veel op het tweede plan zijn geraakt en dat aan het voortbestaan van dat instituut voor de betrokken a.s. dienstplichtigen voordeelen verbonden worden geacht, welke ten deele aan betekenis hebben verloren en die overigens niet in goede verhouding staan tot de schade, welke het vooroefeningsinstituut berokkent aan de legerbelangen ¹⁾.

Dat de commissie hier den weg aangeeft van „*bezuiniging door verbetering*” zal wel door weinigen worden bestreden en behoeft hier dan ook niet in den breede te worden uiteengezet. Als grootste bezwaar van het V.O.I. kan worden genoemd, de verslechtering van de oefenvoorwaarden voor de onderdeelen der infanterie gedurende de eerste 4 maanden van de opleiding der niet-voorgeoefenden en juist dit bezwaar is inhaerent aan het instituut en kan bij handhaving daarvan niet worden weggenomen.

Weliswaar voerde de Minister van Defensie onlangs in de Eerste Kamer aan, dat het V.O.I. het leger nader tot het volk brengt, doch dit argument zou aan waarde winnen als hiervan ook iets was gebleken. Nimmer heeft het leger echter zóó ver van het volk gestaan als juist in de jaren waarin het V.O.I. heeft bestaan en niet dit instituut, doch de nationale herleving heeft

¹⁾ Verslag, blz. 29.

hierin den laatsten tijd verbetering gebracht. Het is dan ook te hopen, dat het hoofdwapen, na de vele verslechtingen der laatste jaren, eindelijk zal worden verlost van een instituut, dat hare geoefendheid zoo nadeelig beïnvloedt. Het uitgeven van bijna 1 miljoen per jaar voor een overbodige en schadelijke instelling is zeker in deze tijden niet verantwoord.

C. *Opleiding van beroepsofficieren.*

De commissie geeft in overweging de a.s. beroepsofficieren uitsluitend te betrekken uit de jongelieden, die reeds tot reserve-officier zijn opgeleid. Zij wil de daartoe geschikt geoordeelde kandidaten door een voortgezette opleiding, zoowel theoretisch als practisch, scholen voor de taak, welke hen aanvankelijk wacht — in hoofdzaak het geven van onderricht aan dienstplichtigen — en hen eerst gedurende hun loopbaan als beroepsofficier door een aanvullingscursus bij de H. K. S. verder bekwamen voor het in vredestand geven van onderricht aan reserve-officieren en het vervullen van hogere functies. De commissie meent hiermede enerzijds de kosten verbonden aan een afzonderlijk opleidingsinstituut tot beroepsofficier — de huidige K.M.A. — ten deele te kunnen besparen en anderzijds te kunnen geraken tot een betere selectie en een meer op de practijk gerichte scholing der a.s. beroepsofficieren.

De commissie beperkt zich in dit opzicht tot het aangeven van enkele richtlijnen en stelt voor, deze aangelegenheid nader door een deskundige commissie te doen onderzoeken.

Een dergelijk onderzoek zal zeer zeker vruchtdragend kunnen zijn, indien het zich niet beperkt tot de opleiding der a.s. beroepsofficieren, doch de officiersopleiding als geheel in beschouwing neemt. In het bijzonder zal daarbij dienen te worden gezien of verbetering en wellicht bezuiniging is te verkrijgen door *centralisatie* dezer opleiding. De toestand, dat het grootste deel der reserve-officieren van het hoofdwapen wordt opgeleid in een afgelegen garnizoen, zonder contact met andere wapens en met slechte oefengelegenheid, vereischt toch dringend verbetering.

Of het zal blijken aanbeveling te verdienen de opleiding tot beroepsofficier zoo te verbrokkelen als de commissie-IDENBURG voorstelt, valt te betwijfelen.

Moge in dit opzicht een harmonische aanpassing van het nieuwe aan het oude worden verkregen en de K.M.A. in herschapen vorm worden geroepen om voort te gaan haar diensten aan de weermacht te bewijzen. Geen revolutie doch evolutie zij het parool.

D. *Vereenvoudiging van de vredessamenstelling der regimenten veldartillerie.*

De commissie stelt voor, om het aantal schoolbatterijen per regiment veldartillerie van drie terug te brengen tot twee. Zulks stemt overeen met hetgeen terzake door den M. v. D. bij de indiening van de ontwerp-begroting voor het jaar 1933 in uitzicht werd gesteld. Deze reorganisatie ontmoette destijds in de Tweede Kamer veel bedenking en werd niet tot uitvoering gebracht.

Aangezien de mobilisatie-voorbereiding bij de artillerie regimentsgewijze is gecentraliseerd, betreft het hier uitsluitend een kwestie van opleiding. De vraag is dan of de opleidingssterkte bij de regimenten artillerie het handhaven van drie opleidingseenheden wettigt, waarbij moet worden overwogen, dat bij één regiment opleiding voor verschillende vuurmondsoorten plaats vindt.

De kenschetsing dezer bezuinigingsmogelijkheid als „aanvaardbaar, doch niet aan te bevelen”, wil ons voorshands de juiste toeschijnen.

E. *Opheffing van de compagnie torpedisten.*

De commissie is van oordeel, dat de aan de Compagnie torpedisten toevallende taak niet van zoodanig belang is, dat instandhouding van dit onderdeel in de huidige omstandigheden is gewettigd.

Aangezien het hier een kwestie van landsverdediging betreft, moge met de vermelding van het voorstel worden volstaan.

F. *Verdere inkrimping van de vredesorganisatie en c.q. van de oorlogsorganisatie.*

Verdere bezuiniging van beteekenis kan, naar de meening der commissie, slechts worden verkregen, door een meer of minder ingrijpende inkrimping van het leger. De commissie heeft daarbij overwogen of een zoodanige inkrimping alleen het vredesleger, dan wel ook het oorlogsleger zal kunnen of moeten omvatten.

Bij haar overwegingen omtrent een mogelijke *inkrimping van het oorlogsleger* zag de commissie zich voor de vraag gesteld of de weermacht alsdan nog in staat zou zijn aan haar doelstelling te voldoen. Als *doelstelling* werd door de Regeering, laatstelijk in de Memorie van Antwoord betreffende Hoofdstuk I der Rijksbegrooting voor het jaar 1934, aangegeven: „*onder alle omstandigheden een zoo groot mogelijk gedeelte van het grondgebied tegen vijandelijke aanvallen — van welke zijde ook — beschermen*”. Vorenbedoelde verklaring werd afgelegd in verband met uitingen van ongerustheid omtrent gevaren welke de Zuidelijke provincies zouden bedreigen ten gevolge van de krachtige versterking van de Belgische Oostgrens.

De commissie nu is van oordeel, dat met de thans voorziene oorlogsweermacht van harmonische samenstelling en redelijke getalsterkte, mits in de aanvoering naar behooren blijft voorzien en een vlotte tijdige mobilisatie gewaarborgd blijft, wel is waar kan worden volstaan, doch dat elke inkrimping van beteekenis het leger ongeschikt zou maken om buiten de Vesting Holland op te treden en dus ongeschikt om aan de doelstelling te voldoen ¹⁾. Dit oordeel kan slechts worden onderschreven en het verdient toejuiching, dat een en ander zoo onbewimpeld is uitgesproken.

Vervolgens heeft de commissie overwogen of nog verdere bezuiniging door *inkrimping van het vredesbedrijf* zou kunnen worden verkregen. Het vredesleger, dat, van 1922 af, van jaar tot jaar is ingekrompen, bestaat thans vrijwel uitsluitend uit school-opleidings-eenheden, welke in regimentsscholen zijn samengebracht. De klacht, dat — sedert de laatste inkrimping van 1933 — daarbij een tekort bestaat aan instructief kader, wordt algemeen vernomen. Verdere inkrimping van het vredesleger komt dus neer op het, volgens een of ander systeem — waarvan de commissie enkele voorbeelden geeft — in één verband samenvoegen van de oefeneenheden, waaruit twee of meer regimentsscholen bestaan, om op deze wijze een aantal regimentstaven uit te sparen. De commissie geeft in haar verslag een heldere uiteenzetting van de belangrijke taak, welke aan deze staven ten deel valt. Zij zijn de bescheiden kern, waaruit bij mobilisatie een groot getal oorlogsonderdeelen moet voortkomen. De regimentcommandanten zijn als het ware de spil, waarom de mobilisatievoorbereiding der oorlogsonderdeelen draait. Zij dragen hiervoor de volle verantwoording. De beide hoofdonderdeelen van de vredestaak van het leger — de opleiding en de mobilisatievoorbereiding — vinden elkaar bij den

¹⁾ Verslag, blz. 38.

regimentscommandant terug. Hij brengt aansluiting tusschen beide taken tot stand. Daarbij komt nog, dat de regimenten in ons leger — het werd kort geleden in dit tijdschrift nog uiteengezet ¹⁾ — nog een andere taak hebben dan die van oefenings- en mobilisatievoorbereidingscentrum, n.l. het bindend element te vormen. Een taak door vaandel en standaard gesymboliseerd. *Het doen vervallen van het regimentsverband zou dan ook de ruggegraat uit ons legerstelsel breken.*

Het denkbeeld van de commissie om het bedrag van *f* 3 ton, dat jaarlijks aan onze *muziekkorpsen* wordt ten koste gelegd meer rendement te doen afwerpen — en op den duur eenige bezuiniging te krijgen — door deze korpsen, met uitzondering van de Koninklijke militaire kapel, te vervangen door een fanfarekorps in elk garnizoen verdient zeker overweging. De waarde van militaire muziek voor het leger mag niet worden onderschat en thans zijn vele garnizoenen daarvan geheel verstoken. Dat in de door de commissie gewezen richting iets valt te bereiken, wordt bewezen door de omstandigheid, dat bij verscheidene korpsen reeds thans vrijwillige fanfarekorpsen zijn opgericht.

Een woord van waardeering voor de wijze, waarop de commissie, voor wat de Koninklijke landmacht betreft, haar moeilijke taak heeft volbracht, mag hier niet achterwege blijven. Met vertrouwen dient thans de beslissing der Regering te worden afgewacht.

²⁾ De Militaire Spectator 1934, blz. 33.

NIEUWE UITGAVEN

The pill-boxes of Flanders, door Colonel E. G. L. THURLOW, D. S. O., p. s. c., Uitg. Ivor Nicholson and Watson, Ltd., 44 Essex street, Strand, W. C. 2, London, 1933. Prijs f 0.50.

Dit is een zeer beknopt boekje, waarin de Engelsche en Duitsche betonwerken, gedurende den oorlog 1914—1918 in Vlaanderen gemaakt, worden beschreven; tevens wordt aangeduid, op welke wijze deze werkjes in de verschillende gevechten werden gebruikt en welke groote voordeelen daaraan moeten worden toegekend. Enkele goede foto's verduidelijken den tekst.

Dit werkje is m.i. een duidelijk bewijs voor het belang, dat aan betonbouw bij het inrichten van stellingen moet worden toegekend; in het bijzonder is het voor ons lezenswaard, omdat het betrekking heeft op terreinen, welke zeer veel overeenstemming vertoonen met de onze.

Een hardnekkige verdediging kan echter niet alleen worden gegrond op de sterkte van de versterkingskunstige werken, doch moet tevens zijn gebaseerd op den krachtigen wil van de bezetting, om deze werken tot het uiterste te verdedigen. Op de eerste bladzijde van het boekje is, ter herinnering aan deze waarheid, een instructie voor de bezetting van een kazemat nabij Passchendaele afgedrukt, welke luidt als volgt:

1. Dit werk moet in onze handen blijven en de bezetting blijft ter plaatse, totdat zij wordt afgelost.
2. In geen geval mag dit werk in handen van den vijand komen.
3. Wanneer de bezetting niet levend dit werk kan behouden, dan doet zij dit dood, maar in ieder geval behoudt zij het.
4. Mocht iemand zich tengevolge van „shell-shock” of om eenige andere reden wenschen over te geven, dan bedenke hij, dat het zijn plicht is in het werk te sterven.
5. Indien alle mitrailleurs en geweren zijn vernield, moet de bezetting gebruik maken van handgranaten en andere mogelijke middelen.
6. Ten slotte, het werk moet onder alle omstandigheden worden behouden.

Toen dit werkje door de Engelschen werd heroverd, bleek dat de Australische bezetting de instructie zeer goed had begrepen; in haar geheel lag zij dood, rondom de mitrailleurs.

LUCHTBESCHERMINGSDIENST

OEFENING IN DE VERDUISTERING TE AKEN OP 1 FEBRUARI 1934.

1. Aangekondigd door radio en pers, zou deze verduisteringsoefening op 1 Februari 1934 van 18.00—3.00 uur plaatsvinden, als voorbereiding van luchtbeschermingsoefeningen.

2. Aan de stadsgrenzen bevonden zich gemengde patrouilles van politie en S.A., die alle auto's aanhielden, welke niet van een „Abblendung” waren voorzien. De verduistering der meeste auto's bestond uit blauwe stukken papier, welke op de lampen waren aangebracht. In deze stukken papier bevond zich een smalle spleet, ongeveer 8 cm breed.

Opmerking: Vergelijk punten 24 en 20c. Leidraad luchtbeschermingsdienst. In de motor- en rijwielwet zouden dergelijke bepalingen kunnen worden opgenomen.

3. Andere voertuigen en rijwielen hadden lichten, welke geheel met blauw papier waren bedekt.

4. Alle lichten van voertuigen, welke niet door dergelijke blauwe papieren waren bedekt, werden door de politie of de S.A. er van voorzien.

5. Tramwagens waren voorzien van de normale lampen, welke afgedekt waren door een ijzeren plaat, waarin een rond gat, zoodat een klein wit licht zichtbaar was.

Opmerking: Dergelijke platen zouden bij de N.S. en de trammaatschappijen in vreedestijd moeten worden opgelegd. Ten aanzien van het gemeentelijk trambedrijf behoort dit tot de voorbereidingen van het hoofd lbd.

6. Van de straatverlichting brandden ongeveer 1 op de 5 lantaarns. De brandende lantaarns stonden voornamelijk op hoek- en kruispunten. Deze waren dan voorzien van blauwe verf of blauw papier. Op zeer belangrijke punten had men den onderkant van de overstekende lamprand belicht gelaten, zoodat de verlichting iets aan helderheid won.

Opmerking: Punt 22a. Leidraad schrijft voor een *beperkte* verlichting van $\frac{1}{4}$ der normale lichtsterkte. Het hoofd lbd. moet aan de hand van een plattegrond en rekening houdende met de punten, waar druk verkeer is, bepalen welke lantaarns zullen mogen blijven branden. Ook dit moet in vreedestijd worden voorbereid.

7. Winkels hadden geen verlichting of lichten met blauw papier afgedekt. De blauwe „afdekkingskleur” overheerschte. Minder werd van groen, zwart of bruin gebruik gemaakt.

8. Groote warenhuizen hadden geen étalageverlichtingen. Een lichtdichte afscheiding tusschen étalages en verkooppunten was aangebracht.

Opmerking: De etalageverlichtingen van groote magazijnen zijn, uit de lucht gezien, inderdaad zeer opvallend. Pt. 22d van den Leidraad vestigt hierop speciaal de aandacht.

9. De deuren van restaurants, hotels, groote warenhuizen e.d. waren voorzien van een lichtsluis (meestal 3 deuren achter elkaar).

10. Het postkantoor en het station functioneerden normaal. Alle lampen waren volgens de methoden in de vorige punten vermeld, bedekt.

v. R.

IS BIJ KADEROEFENINGEN DE OPZET WEL STEEDS JUIST?

DOOR P. R. F. C. DE BRUIJN,

Kapitein van den Generalen Staf.

In de Juli-aflevering 1933 van de M. S. heeft de Eerste-Luitenant UIJTERSCHOUT er op gewezen, dat, om een tactische opdracht op te lossen, deze moet worden geanalyseerd, waarbij als eerste punt van overweging wordt genoemd: „Wat weet ik van den vijand?”

Schrijver behandelt in zijn artikel het optreden van een sectie-commandant der infanterie; de noodzaak om de ontvangen opdracht te analyseren, bestaat echter voor iederen commandant. Voor een sectie-commandant is bovenstaande vraag over het algemeen niet moeilijk te beantwoorden; hij kan den vijand waarnemen, zijn opstelling zien; hij ondervindt de uitwerking van diens vuur, enz.

Voor hogere commandanten, zeker voor R.Cn. en D.Cn. staat de zaak geheel anders; zij kunnen slechts afgaan op de berichten en meldingen, welke zij omtrent den vijand ontvangen, d.w.z. hun *inlichtingsdienst* moet hun de noodige gegevens verstrekken.

Nu dient het bij kader oefeningen de *leider* te zijn, die alle gegevens omtrent den vijand verschafft, welke in den onderstelden tactischen toestand redelijkerwijze door den inlichtingsdienst konden worden verstrekt, d.w.z. de leider moet als „inlichtingsdienst” fungeeren.

Zulks is echter in vele gevallen niet eenvoudig. Wenscht de leider, om een voorbeeld te noemen, van de deelnemers een aanvalsbevel te ontvangen, dan is het geenszins voldoende, indien hij volstaat met in den „Algemeene Oorlogstoestand” aan te geven, dat de Roode strijdkrachten een organisatie als Y-land hebben en dat zij met hun voorste afdelingen de lijn a.b.c. hebben bereikt, ook al mochten deze gegevens in den „Bijzondere Oorlogstoestand Blauw” worden aangevuld met, bijvoorbeeld: „Onze troepen brachten de gevechtsaanraking tot stand in de lijn x.i.j.z.” of: „na het voeren van inleidende gevechten bereikten onze voorste troepen de lijn x.i.j.z. De Roode frontlijn loopt ongeveer over a.b.c.”, en ook al mochten bovendien nog enkele vijandelijke steunpunten en een enkele vijandelijke artillerieopstelling worden aangegeven.

Immers, gaat een deelnemer, op grond van deze zeer vage gegevens, de ontvangen opdracht analyseren, dan strandt hij reeds bij de beantwoording van de vraag: „Wat weet ik van den vijand?” Het antwoord daarop moet toch luiden: „Niets of nagenoeg niets.” Aan de mededeeling: „organisatie als Y-land” zonder meer, kan hij onmogelijk voldoende gegevens ontleenen, om, zelfs in groote lijnen, zijn aanvalsplan op te bouwen. Die gegevens kunnen hem slechts door den inlichtingsdienst worden verstrekt, dus: *door den leider*. Indien deze echter te weinig geeft, dan kan er slechts van een „aanval lukraak” sprake zijn, waarbij men, zonder zich om 's vijands maatregelen of opstelling te bekommeren, volgens een bepaald recept handelt, bijvoorbeeld:

een regiment rechts, een regiment links, een afdeling rechtstreeksche steun rechter regiment, een afdeling rechtstreekschen steun linker regiment, een afdeling algemeene opdrachten.

Doch van het opbouwen van iets, dat op een „manoeuvre” lijkt, alsmede van het regelen van de samenwerking van infanterie en artillerie kan en mag men niets verwachten, omdat men er eigenlijk geen flauw idee van heeft, waarop men aanvalt.

Met het feit, dat ook de vijand teekenen van leven zal geven, wordt vaak door den leider geen rekening gehouden. Dientengevolge kunnen de maatregelen, waartoe 's vijands actie ongetwijfeld zal leiden, door den deelnemer aan een oefening zelfs niet worden overwogen . . . wegens gebrek aan gegevens.

En dus op uur „U”: „Voorwaarts Marsch!”

Nu moet men hier niet tegen aanvoeren: nu ja, maar dit zijn slechts kaderoefeningen; in voorkomend geval zal een ieder wel anders handelen. Want deze kaderoefeningen dienen juist, om den deelnemers de kunst van het oorlogvoeren te leeren en indien bij deze oefeningen een geheel onjuiste doctrine (het nemen van maatregelen op volslagen onvoldoende gegevens) wordt aangekweekt, dan zullen wij daarvan in oorlogstijd de wrange vruchten plukken.

Daarbij komt nog het volgende: Met het gestelde in pt. 13 van de Gev. Handl.: „De Commandant moet elke gelegenheid te baat nemen tot het verkrijgen van inlichtingen omtrent den vijand, teneinde zich aangaande deze en diens handelingen een zoo juist mogelijk beeld te vormen” is wel ieder het eens. Pt. 15 voegt hieraan toe: „In de verschillende staven worden de verkregen inlichtingen en de ingekomen berichten door daartoe aangewezen personen verzameld, naar hun waarde beoordeeld, gerangschikt en voor gebruik gereed gemaakt.” Op welke wijze dit alles moet geschieden, wordt echter nergens vermeld. Wel geeft Veldd. Voorschr. Dl. II op blz. 57 e.v. de gang van zaken in groote lijnen aan, maar een gedetailleerde regeling van den inlichtingsdienst ontbreekt ¹⁾; die regeling moet men in de practijk (bij oefeningen) leeren.

Wordt echter bij oefeningen weinig of geen aandacht aan den inlichtingsdienst besteed, dan is zulks bepaald niet goed; men moet wel bedenken, dat voldoende routine op dit gebied slechts bij de vredesoefeningen kan worden verkregen en dat die routine van primair belang is voor het welslagen onzer operaties in oorlogstijd.

Wat de gevolgen zijn van het ondernemen van een offensief, zonder zich vooraf voldoende omtrent den vijand op de hoogte te hebben gesteld, wordt ons door talrijke voorbeelden uit den wereldoorlog duidelijk getoond. Ik wijs hierbij speciaal op de lotgevallen van het 4de Fransche leger in Augustus 1914, die bij ons nog al bekendheid hebben verworven door toedoen van de serie belangwekkende werkjes van den Kolonel GRASSET, als: Neufchateau, Ethe, enz., welke hier een uitgebreide lezerskring hebben gevonden.

Gaat men de oorzaken na, waaraan de Franschen destijds hunne minder aangename ervaringen te danken hadden, dan blijken deze te zijn:

1e. Een vrijwel algeheel falen van den inlichtingsdienst als zoodanig, om welke redenen dan ook.

¹⁾ Wij vermoeden, dat het eerlang te verwachten nieuwe Veldd. Voorschr. in deze leemte zal voorzien. (Red.)

2e. De doctrine: „men valt den vijand aan, hoe en waar men hem ook aantreft”, welke destijds in het Fransche leger een groot aantal aanhangers had. Het interesseerde vele commandanten niet in het minst, waar de vijand zich bevond, noch wat hij uitvoerde. Dit ging zoo ver, dat b.v. in een geval een Divisiecommandant, hoewel wetende, dat zijn nevendivisie reeds een vrij ernstig gevecht had moeten voeren, in zijn bevel voor den opmarsch het onderwerp: „vijand” zelfs niet vermeldde. Ook vonden noch zijn buurman, noch zijn hoogere commandant het noodig, hem iets omtrent dien vijand mede te deelen.

De gevolgen van een dergelijke mentaliteit — die natuurlijk mede voor een groot deel verantwoordelijk was voor het falen onder 1e genoemd — bleven niet uit. De troep werd geheel onverwachts en geheel onvoorbereid in gevecht gewikkeld met sterke vijandelijke krachten. Met veel élan werd overal tot het offensief overgegaan, dat echter, niet of niet voldoende gesteund door de artillerie en bij het nagenoeg ontbreken van elke leiding — want ook deze werd geheel door de gebeurtenissen overvallen —, tot mislukking was gedoemd. Zoo eindigde dit, met veel enthousiasme begonnen offensief binnen enkele dagen in een zeer gevoelige nederlaag, die alleen tengevolge van de prachtige houding van de troepen en van het ongeschokte vertrouwen, dat deze nog steeds in de leiding bezaten, niet in een algeheele débacle veranderde.

Nu is men zoo spoedig geneigd om, als men van bovengeschetste voorvallen kennis heeft genomen, zich zelf af te vragen: „Hoe was zoiets mogelijk?”. Inderdaad. Doch laten wij het bij een uitroep van verbazing niet laten en ernstig streven uit het voorgevallene leering te putten, opdat zoodoende worde vermeden, dat wij in de toekomst voor soortgelijke, misschien nog wel grootere verrassingen komen te staan.

Immers, gaan wij na in hoeverre beide bovengenoemde oorzaken van een mogelijke mislukking der operaties bij ons aanwezig zijn, dan vermeen ik het volgende.

1e. Aan den inlichtingsdienst kan vaak meer aandacht worden geschonken. Ik zette reeds hierboven uiteen, dat zulks noodzakelijk is, wil deze dienst in oorlogstijd volledig tot zijn recht komen.

2e. Een geest van: „aanvallen waar en hoe men den vijand aantreft” zonder er zich verder veel om te bekommeren, wat hij uitvoert, bestaat in ons leger niet. Tenminste niet in theorie en niet bewust. Maar hoe staat het hiermede in de practijk, waarmede ik dan bedoel de practijk der kaderoefeningen, want een andere hebben wij niet, althans met betrekking tot dit onderwerp.

Ik meen dat, door de deelnemers te dwingen op volmaakt onvoldoende gegevens een knoop door te hakken, zooals veel bij kaderoefeningen geschiedt, er groote kans bestaat, dat ook bij ons de bedoelde mentaliteit wordt aangekweekt.

Zoodat, al moge dan in theorie geheel andere opvattingen worden gehuldigd, dan bij het 4de Fransche leger, de practische uitvoeringen elkander wel eens niet veel zouden kunnen ontloopen. Waarbij zich dan het eigenaardige geval voordoet, dat bij het Fransche leger tengevolge van een onjuiste doctrine de inlichtingsdienst faalde, terwijl bij ons, tengevolge van het veronachtzamen van den inlichtingsdienst, een verkeerde doctrine dreigt te ontstaan.

Maar er is nog een reden, waarom ik een pleidooi houd om bij kaderoefeningen meer aandacht aan den inlichtingsdienst te besteden. Is de leider ver-

vallen in de fout, welke ik in den aanhef aanduidde (het verstrekken van zeer vage mededeelingen omtrent den vijand), dan is dit doorgaans te wijten aan het feit, dat hij niet heeft getracht voor zichzelf een zoo volledig mogelijk beeld van 's vijands opstelling en voornemens te maken. Heeft hij echter nagegaan, welke inlichtingen redelijkerwijze omtrent den vijand kunnen zijn verkregen, en zulks kan hij alleen, indien hij zich ook geheel in den toestand bij den vijand heeft ingedacht, dan is daarmede het groote voordeel verkregen, dat de leider vanzelf een aantal gevechtsmomenten kan scheppen, waarin hij, in logisch verband, den vijand laat optreden. Zodoende kan hij de deelnemers voor verschillende feiten stellen, die hen dwingen handelend op te treden en waardoor zij gelegenheid krijgen hun tactisch inzicht te toonen en dit verder te ontwikkelen. En... de oefening wordt tevens veel interessanter.

Thans ziet men herhaaldelijk, dat de leider, door gebrek aan stof, zelfs een eerste ontmoeting met den vijand angstvallig vermijdt en er zich toe bepaalt, om door de deelnemers voor de zooveelste maal een vrij schematisch aanvalsbevel, verdedigingsbevel, bevel voor den tegenaanval enz. te laten opmaken; om zich daarna bij de bespreking te verliezen in vrij onvruchtbare beschouwingen, dat de frontlijn niet achter deze, maar achter gindsche heg had moeten worden genomen, dat een bepaalde vonder in het vak van het rechter- en niet in het vak van het linker bataljon moet liggen, enz.

Van eenige handeling is bij dergelijke oefeningen geen sprake. Dat dien-tengevolge de belangstelling der deelnemers ver te zoeken is, kan niet uitblijven.

Ik moge daarom een opwekkend woord doen hooren, om bij oefeningen meer aandacht aan den inlichtingsdienst te besteden, dan in den regel het geval is, zulks zoowel met het oog op een goed functioneeren van dezen dienst zelf, als om het nuttig effect van verschillende kaderoefeningen te verhoogen.

BEOEFENING VAN HET TUCHT- RECHT IN DE WEERMACHT

Ditmaal willen wij onzen lezers de volgende vraag ter beantwoording voorleggen.

„Waaraan ontleent de meerdere zijn bevoegdheid om de krijgstucht desnoodig met wapengeweld te handhaven en hoever kunnen zich die geweldmaatregelen uitstrekken?”

Zooals ook de vorige malen, stellen wij voor de beste beantwoording van de vraag het handboek „*de Praktijk van het Militaire tuchtrecht*” ter beschikking.

De antwoorden moeten uiterlijk 5 April in ons bezit zijn.

TEMPEERINGCORRECTIES

DOOR Ir. M. GOOTE,

Eerste luitenant der artillerie.

Tengevolge van de daginvloeden zal in het algemeen de dracht van het projectiel een andere zijn, dan in de schootstafel bij de gebruikte elevatie staat opgegeven. Indien met tijdprojectielen geschoten wordt, zullen de springafstand en de springhoogte afwijken.

De tabellen voor daginvloeden geven de correcties voor de dracht om deze invloeden te veronzijdigen en bovendien een methode om daaruit de correcties voor springafstand en springhoogte te berekenen. Men vindt namelijk de correctie voor den springafstand door de drachtcorrectie met een factor te vermenigvuldigen.

Deze berekeningswijze heeft bij mij de volgende vragen doen rijzen:

1°. De factoren zijn voor alle afstanden constant. Dat beteekent dus, dat de correctie voor den springafstand alleen afhankelijk is van de drachtcorrectie en den invalshoek.

Is dit theoretisch juist en zoo niet, in hoeverre kan praktisch met een constante factor gerekend worden, zonder grove fouten te maken? Kan men ook bij het schieten op groote afstanden, waarmede bij de bestaande daginvloedtabellen geen rekening is gehouden, b.v. bij 10 veld, nog van *constante* factoren gebruik maken?

2°. De factoren hebben betrekking op sasbuizen. Luchtdichtheid en temperatuur hebben invloed op den brandtijd van de sas. De daginvloeden veranderen dus niet alleen den springafstand, omdat ze de dracht wijzigen, maar bovendien omdat ze den brandtijd van de sas wijzigen.

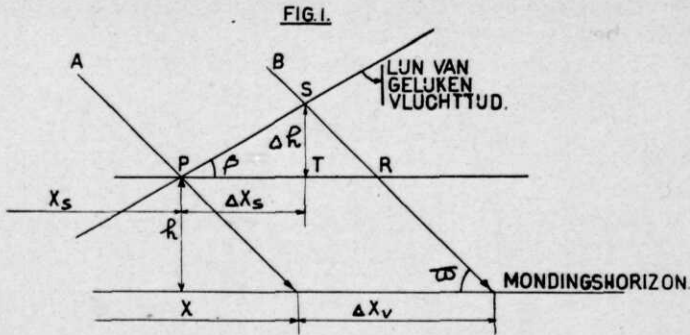
Voor uurwerkbuizen, als bij 10 veld gebruikt worden, geldt dit laatste niet. De springafstand is alleen afhankelijk van de dracht en van de tempeering. Er treden geen neveninvloeden op.

Zullen bij 10 veld *de grootten* van de factoren dezelfde zijn?

3°. De *berekening van de tempeeringcorrecties*, zooals die thans in de daginvloed tabellen voorkomt, zal voor 10 veld moeilijkheden opleveren, omdat de tempeering bij dezen vuurmond in sec wordt gegeven en in de schootstafel geen kolom voorkomt, die de wijziging van het interval geeft voor wijziging van de tempeering.

Is het niet mogelijk de tempeeringcorrecties als *zoodanig* in de tabellen op te nemen? De correctie voor den springafstand moet toch altijd omgerekend worden tot een correctie voor elevatie en tempeering.

4°. Nu in 3° de *inrichting* der daginvloedtabellen ter sprake gekomen is: Zijn de daginvloedtabellen wel zoo doelmatig ingericht als met het oog

hoogte met een bedrag $\Delta h = ST$, daar de baan B een vluchttijd heeft, die ΔT_v sec. grooter is dan die van baan A. Wil men de springhoogte voor het bedrag Δh corrigeren, dan moet het projectiel B dus langer getempeerd worden. De tempeeringcorrectie bedraagt ΔT_v .

Voor kleine verschillen kan ΔT_v evenredig gesteld worden met Δv_o . Daar ook ΔX_v evenredig is met Δv_o , zullen voor de tusschenliggende banen de punten van gelijken vluchttijd alle op de lijn PS liggen. De lijn PS is daarom een *v_o-lijn van gelijken vluchttijd*.

In $\triangle PRS$ zijn bekend:

$PR = \Delta X_v =$ de drachtcorrectie voor Δv_o .

$\angle PRS = \omega =$ de invalshoek.

Indien β of ΔT_v bekend is, zijn alle overige elementen van den driehoek te berekenen.

Een zelfde redeneering als bovenstaande kan men ook voor de andere daginvloeden houden. Het komt er thans op aan β en ΔT_v voor de verschillende daginvloeden te berekenen, daar ze beide noodig zijn voor de beantwoording van de gestelde vragen. Men kan de waarden natuurlijk met verschillende formules berekenen. Daar de schootstafel en ook de daginvloedcorrecties voor de dracht echter berekend zijn met de eenheidswet SIACCI, ligt het voor de hand, dat ook de tempeeringcorrecties daarmee berekend worden.

Volgens SIACCI is de totale vluchttijd

$$T = \frac{c'}{\cos \phi} (T_e - T_o), \text{ waarin } T_e \text{ en } T_o \text{ functies zijn van de fictieve snelheid}$$

$$u = \frac{v \cos \theta}{\cos \phi}. \text{ Voor begin- en eindpunt is deze snelheid respectievelijk } u_o = v_o$$

$$\text{en } u_e = \frac{v_e \cos \omega}{\cos \phi}.$$

$$T_u = - \int \frac{du}{f(u)}, \text{ dus } T_e = - \int \frac{du_e}{f(u_e)} \text{ en } T_o = - \int \frac{dv_o}{f(v_o)}.$$

$$\text{Voorts is } \frac{X}{c'} = D_e - D_o, \text{ als } D_u = - \int \frac{udu}{f(u)}$$

$$\text{dus } dT_u = \frac{dD_u}{u}$$

en $d(T_e - T_o) = dT_e - dT_o = d\left(\frac{T \cos \phi}{c'}\right) = \frac{dD_e}{u_e} - \frac{dD_o}{v_o}$

$$d\left(\frac{T \cos \phi}{c'}\right) = \frac{d(D_e - D_o)}{u_e} + \left(\frac{1}{u_e} - \frac{1}{v_o}\right)dD_o = \frac{d\left(\frac{X}{c'}\right)}{u_e} + \frac{v_o - u_e}{u_e} \cdot \frac{dv_o}{f(v_o)}$$

waaruit men vindt:

$$dT = \frac{dX}{v_e \cos \omega} - T \frac{d \cos \phi}{\cos \phi} - \left(\frac{X}{v_e \cos \omega} - T\right) \frac{dc'}{c'} - \frac{c'}{\cos \phi} \left(\frac{v_o \cos \phi}{v_e \cos \omega} - 1\right) \frac{dv_o}{f(v_o)}$$

of bij benadering voor een kleine verandering:

$$\Delta T = \frac{\Delta X}{v_e \cos \omega} - T \frac{\Delta \cos \phi}{\cos \phi} - \left(\frac{X}{v_e \cos \omega} - T\right) \frac{\Delta c'}{c'} - \frac{c'}{\cos \phi} \left(\frac{v_o \cos \phi}{v_e \cos \omega} - 1\right) \frac{\Delta v_o}{f(v_o)} \dots \dots \dots (1)$$

A. Aanvangssnelheid.

Zijn ϕ en c' constant en verandert dus alleen v_o , dan wordt

$$\Delta T_v = \frac{\Delta v_o}{v_e \cos \omega} - \frac{c'}{\cos \phi} \left(\frac{v_o \cos \phi}{v_e \cos \omega} - 1\right) \frac{\Delta v_o}{f(v_o)}$$
 of

met gebruikmaking van de secundaire functies van SIACCI

$$\Delta T_v = \frac{T}{f_3 u_e} \left(f_o f_v - \frac{v_o - u}{K(v_o) \cdot v_o}\right) \cdot \frac{\Delta v_o}{v_o} \dots \dots \dots (2)$$

Voor $\text{tg } \beta_v$ vindt men na eenige herleiding:

$$\text{tg } \beta_v = \left\{ \frac{f_o f_v \cdot v_o \cdot K(v_o)}{v_o - u_e} - 1 \right\} \text{tg } \omega \dots \dots \dots (3)$$

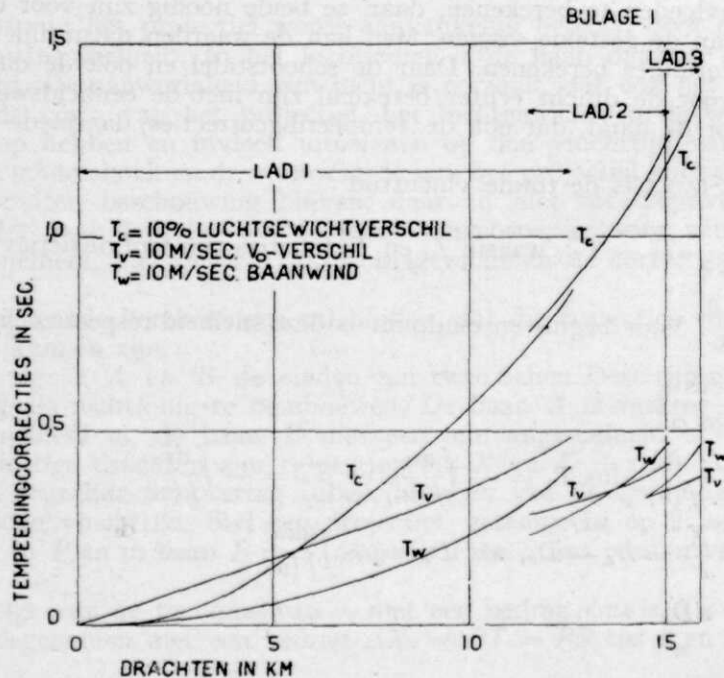
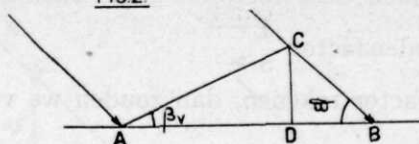

FIG. 2

In de bijgevoegde grafiek (bijlage I) zijn de waarden voor ΔT_v voor een afwijking in v_o van 10 m/sec voor de 3 ladingen van 10 veld voor de drachten, die in de schootstafel voorkomen, uitgezet.

Uit de grafiek blijkt, zooals ook te verwachten is, dat de grootte van de correctie toeneemt met de elevatie, doch afneemt met de aanvangssnelheid bij gelijke elevatie.

Berekent men de verhouding $\frac{\text{tg } \beta_v}{\text{tg } \omega}$ uit vergelijking (3) dan blijkt, dat deze voor lading 2 en 3 gesteld kan worden (voor de in de schootstafel voorkomende drachten) op 0,80 (max fout 3%) en voor lading 1 voor afstanden boven 5000 m op 0,93 (max. fout 2%); voor de kleinere afstanden van lading 1 is de verhouding kleiner. Ze neemt ongeveer af tot 0,6 voor 1000 m, hetgeen waarschijnlijk de minimum waarde is. De limiet waarde voor $X = 0$, waarvoor $\text{tg } \omega = \text{tg } \phi$, daar dan ook $\text{tg } \beta_v = \text{tg } \phi$, is $\frac{\text{tg } \beta_v}{\text{tg } \omega} = 1$.

De waarde van $\frac{\text{tg } \beta_v}{\text{tg } \omega}$ stelt ons in staat om de eerste twee in den aanvang gestelde vragen met betrekking tot de v_o op te lossen.

Zijn in fig. 2: CB het einde der projectielbaan en AC de v_o -lijn van gelijken vluchttijd, dan is $\angle CBA = \omega$ en $\angle CAB = \beta_v$; $AB = \Delta X_v$.

$$\frac{\text{tg } \beta}{\text{tg } \omega} = \frac{BD}{AD}$$

$$\text{dus } AD = \Delta X_s = \frac{\Delta X_v}{1 + \frac{\text{tg } \beta_v}{\text{tg } \omega}} \dots \dots \dots (4)$$

De correctie voor den springafstand vindt men dus door de drachtcorrectie te vermenigvuldigen met den factor $\frac{1}{1 + \frac{\text{tg } \beta_v}{\text{tg } \omega}}$. Deze factor is constant als de

verhouding $\frac{\text{tg } \beta_v}{\text{tg } \omega}$ constant is. Blijkens het bovenstaande is deze verhouding voor 10 veld *niet* constant, doch kan men practisch, daar men voor afstanden beneden de 5000 m de correctie toch niet zal gebruiken, de verhouding voor de ladingen afzonderlijk als constant aannemen en voor lading 1 stellen op $\frac{1}{2}$, voor lading 2 en 3 op $\frac{5}{9}$.

Zooals blijkt verschillen deze factoren aanmerkelijk met de in de dag-invloedtabellen genoemden factor $\frac{1}{5}$.

Zouden we met dien factor rekenen, dan zouden we veel te groote temperingcorrecties geven.

Op 10 km. met lading 1 is de temperingcorrectie volgens de grafiek 0,35 sec, terwijl ze met de factor $\frac{1}{5}$ berekend 0,58 sec zou bedragen.

Daar β_v in het eerste kwadrant ligt, als Δv_0 positief is, zal, als men schiet met een aanvangssnelheid, die *groot* is dan die waarvoor de schootstafel berekend is, een positieve temperingcorrectie aangebracht moeten worden. Er moet dan dus *langer* gecommandeerd worden.

B. Luchtgewicht.

Voor de berekening van ΔT_c , de temperingcorrectie voor verschil in luchtgewicht, moet in formule (1) v_0 en ϕ constant gehouden worden. Men vindt dan:

$$\Delta T_c = \frac{\Delta X_c}{v_e \cos \omega} - \left(\frac{X}{v_e \cos \omega} - T \right) \frac{\Delta c'}{c'}$$

of met de secundaire functies van FASELLA:

$$\Delta T_c = T \left(1 - \frac{f_0}{u_e f_{2/3}} \right) \frac{\Delta c'}{c'} \dots \dots \dots (5)$$

Voor $\text{tg } \beta_c$ vindt men:

$$\text{tg } \beta_c = \frac{u_e f_{2/3} - f_0}{f_{2/3} - u_e f_{2/3}} \text{tg } \omega \dots \dots \dots (6)$$

Ook de waarden van ΔT_c voor een luchtgewichtsverschil van 10% vindt men in de grafiek.

De waarde van $\frac{\text{tg } \beta_c}{\text{tg } \omega}$ kan voor alle ladingen (voor lading 1 voor de afstanden boven 5000 m) constant genomen worden en gesteld worden op $\frac{1}{2}$ (max. fout 6%). Evenals voor de v_0 -correctie is dus practisch ook hier de factor $\frac{1}{1 + \frac{\text{tg } \beta_c}{\text{tg } \omega}}$ constant en is voor alle ladingen gelijk aan $\frac{2}{3}$.

De daginvloedtabellen geven ook hier de factor $\frac{1}{5}$. Het verschil is nu nog *groot*er.

Volgens de grafiek is met lading 1 op 10 km voor 3% verschil in luchtgewicht een temperingcorrectie noodig van 0,17 sec. Met de factor $\frac{1}{5}$ berekend, zou deze correctie bedragen 0,40 sec!

Ook nu hebben temperingcorrectie en drachtcorrectie tegengesteld teekenen. Is het luchtgewicht dus *groot*er dan normaal, dan moet *kort*er gecommandeerd worden.

waaruit men vindt met gebruikmaking van de secundaire functies van FASELLA

$$\Delta T_w = \frac{2 T}{v_o \cos \phi} \left(1 - \frac{f_o}{u_e f_{2/3}} \right) \dots \dots \dots (7)$$

Voor $\text{tg } \beta_w$ vindt men:

$$\text{tg } \beta_w = 2 \left\{ \frac{\frac{u_e}{\text{tg } \phi} - \frac{f_o}{f_{2/3}}}{\frac{f_o}{f_3} - (2 u_e - v_o)} \right\} \text{tg } \omega \dots \dots \dots (8)$$

Vergelijkt men formule (7) met formule (5) dan blijkt, dat

$$\frac{\Delta T_c (10\% \text{ luchtgewicht})}{\Delta T_w (10 \text{ m/sec. baanwind})} = \frac{v_o \cos \phi}{200}$$

De eene correctie kan dus zeer eenvoudig uit de andere berekend worden.

De grafiek geeft voor 10 m/sec baanwind de temperingcorrecties. De daginvloedtabellen geven voor baanwind de factor 1, d.w.z. de baanwind zou dezelfde invloed op den springafstand hebben als op de dracht: het springpunt zou parallel verplaatst worden, er zou geen temperingcorrectie noodig zijn. Dit blijkt *niet* het geval te zijn. Ook voor den wind moet men corrigeren.

Ook de temperingcorrectie heeft het tegengestelde teeken van de drachtcorrectie. Met baanwind *mee* moet men dus *langer* commandeeren.

Tot slot van dit gedeelte een voorbeeld om aan te toonen, dat ook als men het tijdprojectiel alleen als inschietprojectiel gebruikt, zooals bij 10 veld, het nog wel degelijk voordeelen kan hebben om voor de tempering de daginvloedcorrectie aan te brengen.

		Daginvloeden:	Temp. corr.	
Lading 1 10 km.	}	Luchtgewichtsverschil	+ 3%	— 0,17 sec
		V_o -verschil	— 15 m/sec	— 0,53 sec
		(als gevolg van de v_o van het kruit, lage temperatuur, uitslijting van den vuurmond).		
		Baanwind	— 8 m/sec	— 0,18 sec

Een totale correctie dus van 0,9 sec, hetgeen volgens de schootstafel overeenkomt met een verschil in springhoogte van $9 \times 1,6 = 14\frac{0}{100} = 140$ m. $HS_{50} = 40$ m. Ondanks een omhoogbrengen van de sh. met $3 HS_{50} = 120$ m, is het dus zeer waarschijnlijk dat (indien niet gecorrigeerd wordt) het springpunt onzichtbaar blijft of door het treffen van den bodem niet springt.

De combinatie van daginvloeden, die ten voorbeeld gekozen is, is niet overdreven en kan 's winters vaak voorkomen.

(Slot volgt).

OPTREDEN VAN EEN AFDEELING ARTILLERIE BIJ DEN NADERINGSMARSCH

DOOR A. T. C. OPSOMER,

Eerste-luitenant-adjutant bij Staf IVe Artillerie Brigade.

Kaart 1 : 50.000 blad Hattem West.¹⁾

ALGEMEENE OORLOGSTOESTAND.

Een *Blauwe Noordleger*, in opmarsch naar het Zuiden, bereikte in den avond van 1 Mei 1934 met de voorste troepen van de hoofdmachten de algemeene lijn Oosterwolde—Wezep—Hattem—

Roode Zuidtroepen kwamen in den namiddag van 1 Mei o.m. te Apeldoorn aan en richtten zich ter verdediging in in de algemeene lijn = Milligen (8 km ten Z. van Elspeet) = Noord Apeldoorn (6 km ten Z. van Vasen) =

Bij Zuidrand Wiesselsche Veld, bij Kp 5 aan den Zwolschen Weg (vt. 13—50) en bij Kp 28 aan het Apeldoornsch kanaal wordt graafwerk verricht.

Schermselingen tusschen *cavalerie- en wielrijderspatrouilles van Blauwe en Rood* vonden tegen het vallen van den avond plaats bij Kp 34,5 aan den kunstweg Epe—Vasen en bij Vossenbroek (vt. 16—57).

BIJZONDERE OORLOGSTOESTAND BLAUW.

(Vijandelijk land; Nederlandsche organisatie).

De Blauwe VIII Divisie is in den namiddag van den 1en Mei tot *legering* overgegaan o.m. te Wezep, Veldbuurt—Wezep en Molekaten.

Voorposten (I—5 R.I. met één Sectie van 5 Bt. 6 Veld en één Sectie van 5 C.Mr.) in de lijn Hoogte 36,7 (vt. 13—67) = Hoogte 50,6 (vt. 17—67) = Kp 6 kunstweg Wezep—Heerde = Hoogte 24,8 (vt. 18—67).

Van *IV Verk.A.* bevinden zich St., 4 C.W., 4 M.P. (min één Sectie), één Pel.—4 Res. E.H. en 4 S.Paw. te Epe.

II—5 R.A. is gelegerd te Molekaten en wel:

1e Batterij in de omgeving van den landweg, die van Kp 34,6 aan de spoorlijn in Z.W. richting loopt;

Staf van de Afdeeling en 2e Batterij N. en Z. van de spoorlijn ter hoogte van Kp 35 en Goedsberg;

3e Batterij langs den kunstweg N. van en evenwijdig aan de spoorlijn ten W. van de 2e Batterij;

Vereenigde G.T. langs den Hilsdijk;

de Gn.T. legert bij de onderdeelen;

¹⁾ Als bijlage gevoegd bij de Januari-afl levering.

de Lm.T. heeft na afloop van het middageten de levensmiddelen aan de keukenwagens afgegeven en legt thans bij de onderdeelen.

I—21 R.I. is gelegerd te Wachtelenberg (vt. 19—73), Kn.M. (vt. 19—73) en Strookap (vt. 19—72).

Blauw zal op 2 Mei den opmarsch voortzetten. In verband hiermede ontvangt C.—II—5 R.A. te 17.30 het volgende bevel.

Geheim.

VIII Div.

St.K., 1 Mei 1934.

D.A.C.

17.00

No. 10 B. ¹⁾

Bevel.

Reken op voortzetting van den marsch in Zuidelijke richting bij het aanbreken van den dag.

De Luitenant-kolonel,
D.A.C.

Aan:

C.—II—5 R.A.

De Afd.C. bespreekt dit bevel even met zijn luitenant-adjutant. De zon gaat op om 4.33, zoodat het om 4.00 licht begint te worden. Er moet dus op worden gerekend, dat op dat uur afgemarcheerd kan worden. In verband hiermede bepaalt de Afd.C. het uur van reveille voorloopig op 2.00.

Hoewel het natuurlijk niet is uitgesloten, dat na ontvangst van het definitieve bevel dit uur nog zal moeten worden gewijzigd acht de Afd.C. het toch gewenscht dit uur voorloopig aan de troepen uit te geven, ook al omdat b.v. het kokspersoneel tijdig moet weten, hoe laat ongeveer het morgeneten zal zijn. De luitenant-adjutant maakt het volgende bevel op.

C.—II—5 R.A.

Molekaten, 1 Mei 1934.

No. 5.

17.45

Voorloopig te rekenen in verband met de voortzetting van den marsch op 2 Mei op:

2.00 reveille,

2.30 morgeneten,

4.00 gereed voor afmarsch.

De Majoor,
Afd. C.

Aan:

C.—1,2 en 3 Bt.

C.—Vereenigde G.T.

¹⁾ De D.A.C. houdt één meldingen- en bevelenregister aan. In verband hiermede zijn de bevelen en meldingen van den D.A.C. voorzien van de letter B., ter onderscheiding van de stukken, die in het bijzonder betrekking hebben op den vuurregelingsdienst en die met een V. zijn genummerd.

Dit bevel wordt onmiddellijk per ordonnans naar de batterijen en naar den commandant van den vereenigden G.T. gebracht. De luitenant-adjutant brengt het personeel van den Staf van de Afdeeling op de hoogte.

Te 20.00 ontvangt daarop de Afd.C. het volgende bevel van den D.A.C.

VIII Div.
D.A.C.
No. 12 B.

Geheim.

Ex. No. 5.
St.K., 1 Mei 1934.
19.30.

Bevel voor 2 Mei.

1. *Vijand en eigen toestand.*

De vijand richt zich vermoedelijk ter verdediging in in de lijn Milligen = Noord Apeldoorn = Deventer.

Graafwerk wordt verricht bij Zuidrand Wiesselsche Veld, bij Kp 5 aan den Zwolschen Weg (vt. 13—50) en bij Kp 28 aan het Apeldoornsch kanaal.

IV Verk.A. bevindt zich met het gros te Epe; patrouilles zijn bij Kp 34,5 kunstweg Epe—Vasen en bij Vossenbroek (vt. 16—57) met vijandelijke cavalerie- en wielrijders in gevecht geweest.

2. *Eigen voornemens en opdracht VIII Div.*

Wij zullen op 2 Mei bij het aanbreken van den dag den opmarsch in Zuidelijke richting voortzetten.

IV Verk.A. marcheert te 4.00 met het gros van de afdeeling uit Epe af met als as van beweging den kunstweg Epe—Vasen—Apeldoorn.

De VIII Div. zal oprukken, rechts aangeleund aan de VII Div., links aan de I Div. en de gevechtsaanraking met den vijand tot stand brengen.

Scheidingslijnen:

Met VII Div. de lijn Kp 59,3 kunstweg Wezep—Oldebroek = Kruispunt Looweg met Noordweg in vt. 13—69 (aan VIII Div.) = Kp 9 kunstweg Nunspeet—Epe = Kp 24,5 kunstweg Uddel—Vasen = Hoogte 39,0 (vt. 10—50).

Met I Div. de lijn Kp 34,5 aan de spoorlijn Oost van Molekaten = Filipsberg (vt. 18—70; aan VIII Div.) = Z.uiteinde Zwolsche Waterleiding (vt. 18—67) = Kp 24,2 spoorlijn Zwolle—Heerde = Westelijke P.K. van Heerde = Olstoph.br. (vt. 18—62; aan I Div.) = Apeldoornsch Kanaal (aan I Div.).

3. *Groeping der troepen.*

Twee colonnes.

Linker Colonne.

Voorhoede

I—21 R.I.

één S.—21 Bt.6 Veld

één S.—21 C.Mr.

8 C.P. (min twee Sn.)

één Pel.—8 E.W.

Rechter Colonne.

Voorhoede

I—16 R.I.

één S.—16 Bt.6 Veld

één S.—16 C.Mr.

twee Sn—8 C.P.

één Pel.—8 E.W.

Voorhoedecommandant is C.—21 R.I.

Hoofdmacht (tevens marschorde)

één Comp.—II—21 R.I.

II—5 R.A.

rest 21 R.I.

5 R.I. (min I)

5 M.C.

III—5 R.A.

I—5 R.I.

Colonnecommandant is C.—5 R.I.

Achter de linker colonne marcheert 9 Afd.A. van de D.G.A.

Scheidingslijn tusschen de colonnes; Kp 79 spoorlijn Nunspeet—Zwolle = Wezeperberg (vt. 16—70) = Hoogte 40,8 (vt. 15—67) = Putjensberg (vt. 15—65) = P.K. Epe = Kieftkamp (vt. 13—55) = Viersprong kunstwegen 300 m ten N.O. van Kp 22 kunstweg Elspeet—Vasen (aan rechter colonne) = Heuvels (vt. 12—50).

één Comp.—II—16 R.I.

I—5 R.A.

rest 16 R.I.

Colonnecommandant is

C.—16 R.I.

4. *Voorhoede.*

Samenstelling: zie punt 3 van dit bevel.

Taak: de voorhoede zal den weerstand van eventueele vijandelijke lichte troepen breken en de gevechtsaanraking tot stand brengen.

Marschweg voorhoedecommandant: Kunstweg Wezep—Heerde—Epe—Vasen.

5. *Uitvoering van den opmarsch.*

a. De voorste infanterie der voorhoede overschrijdt te 5.00 de lijn der voorposten.

b. Tot de lijn kunstweg Dellen—Heerde marschformatie, daarna moeten de onderdeelen gereed zijn onmiddellijk tot de naderingsformatie te kunnen overgaan.

c. Assen van beweging (c.q. marschweg):

Rechter colonne: Zuidweg = Dellensche Laan = kunstweg 600 m ten Z. van en evenwijdig aan den Zuidweg = Elisabethshoeve = Kunstweg richting Epe tot 700 m ten N.W. van den spoorwegovergang = Handwijzer in vt. 14—61 = landweg in Z. richting = meest Westelijke N.—Z. loopende kunstweg van Epe = Haarstraat = Schaveren = Koninginneweg = Kp 23 kunstweg Elspeet—Vasen = Heidehof (vt. 12—51).

Linker Colonne: Kunstweg Wezep = Heerde = Epe = Vasen.

d. Achtereenvolgens door de voorhoede te bereiken lijnen:

1. Kunstweg Nunspeet—Epe—Horsterbrug.

2. Kunstweg Hanendorp—Emst—Schobbertsbrug.

3. Het Hof (vt. 11—52) —Woestijn (vt. 12—52)—Vulcanus (vt. 14—52)—Jonasbrug.

In deze lijnen wordt verband opgenomen c.q. hersteld en daarna onmiddellijk doorgemarcheerd.

6. *Formeeren van de marschcolonnes.*

Rechter colonne:

Linker colonne:

II—5 R.A. te 5.00 opgesteld op den Hessenweg met het hoofd bij den

kunsweg Wezep—Heerde. Neemt aldaar te 5.05 volgens aanwijzingen van een officier van den Divisiestaf haar plaats in de marschcolonne in.

7. *Taak van de artillerie.*

I—5 R.A. rechtstreekschen steun van I—16 R.I.

II—5 R.A. rechtstreekschen steun van I—21 R.I.

Van den kunsweg Nunspeet—Epe—Horsteroph.br. af moeten de voorhoedebataljons steeds door minstens één batterij van de betrokken afdeeling kunnen worden gesteund.

Van deze lijn af zullen I en II—5 R.A. zich met batterij-échelons verplaatsen.

III—5 R.A.

8. *Uitvoering.*

A. De Commandanten van I en II—5 R.A. regelen de verplaatsing van de échelons, waarbij achtereenvolgens zooveel mogelijk de volgende stellingen moeten worden ingenomen:

<i>II—5 R.A.</i>	<i>I—5 R.A.</i>
Dennenheuvel (vt. 16—61)	Vredenburg (vt. 14—61)
omgeving station Epe	Begraafpl. W. van Epe
Kopermolen (vt. 15—58)	Haarstraat
Kp 34 kunsweg Epe—Vasen	Schaveren
Wattenfabriek (vt. 14—55)	Oost van Hertenkamp (vt. 12—55)
R.K. Vasen	Rollekoot (vt. 12—53)
Kp 10 spoorlijn	Windhoek (vt. 12—51)

B. Vuuropening op aanvraag van den betrokken bataljonscommandant.

C. Zonder mijn machtiging mogen niet meer dan 400 schoten per batterij worden verbruikt.

9. *Goederentrein.*

van II—5 R.A. te 10.00 opgesteld op kunsweg van Molekaten naar Zuiderzeestraatweg met het hoofd bij den Zuiderzeestraatweg. Neemt aldaar zijn plaats in den vereenigden Gn.T. der Div. in volgens aanwijzingen van den C.—Korpsstrein van den Divisiestaf.

10. *Commandoposten.*

Mijn eerste cp. bevindt zich van 5.00 af te Waterreservoir (vt. 16—70).

Mijn cp. wordt achtereenvolgens verplaatst naar:

Heerde (Z.spoorwegovergang),

P. K. Epe.

P.K. Emst.

11. *Verbindingen.*

Divisieverbindingssas langs kunsweg Wezep—Heerde—Epe—Vasen.

Vooruitgeschoven Divisieverbindingsposten worden achtereenvolgens ingericht te Heerde (Z.spoorwegovergang), P.K. Epe, P.K. Emst, Cannenburg N. van Vasen.

De Luitenant-kolonel,
D.A.C.

Aan:

C.—II—5 R.A. ex. No. 5.

OVERWEGINGEN EN MAATREGELEN VAN DEN AFD.C. NA ONTVANGST VAN DIT BEVEL.

Nadat de Afd.C. dit bevel gelezen heeft overweegt hij, dat het in de eerste plaats van belang is, dat de batterijen over meer nauwkeurige gegevens omtrent den afmarsch beschikken.

Om 5.00 moet de Afd. zijn opgesteld met het hoofd bij den kunstweg Wezep—Heerde, zoodat van het snijpunt van den Keizersweg met den Hessenweg een afstand van ongeveer 4 km moet worden afgelegd. Wanneer dus de Afdeeling om 4.15 van dit punt afmarcheert is zij tijdig ter plaatse.

De batterijen zullen betrekkelijk spoedig in stelling moeten komen; het is dus zaak reeds dadelijk met genomen gereedschappen te marcheeren. Moeten onderweg nog gereedschappen worden genomen, dan kan dit aanleiding geven tot ongewenscht oponthoud, vooral bij het marcheeren in een gemengde colonne.

De Afdeelingsstaf zal bij den Voorhoedecommandant moeten marcheeren. De voorste infanterie der voorhoede overschrijdt te 5.00 de lijn der voorposten. Op dat oogenblik moet ook de afdeelingsstaf zijn plaats bij de voorhoede hebben ingenomen. De af te leggen afstand bedraagt ongeveer 7 km, zoodat het wenschelijk is, dat de afdeelingsstaf om 4.00 afmarcheert.

Aangezien gedurende den naderingsmarsch met batterij-echelons in stelling moet worden gekomen, is het noodig van elke batterij reeds dadelijk den luitenant toegevoegd met een wachtmeester verkenners, voorzien van stellingvlaggen, kompas en richttoestel, benevens eenige ordonnansen aan den afdeelingsstaf toe te voegen.

Op aanwijzing van den Afd.C. maakt nu de luitenant-adjutant het volgende bevel, dat hij met behulp van carbonpapier meteen in vijfvoud afdruckt.

C.—II—5 R.A.
No. 6.

Molekaten, 1 Mei 1934.
20.25.

Bevel.

1. Op 2 Mei te 4.10 de batterijen met genomen gereedschappen als volgt opgesteld:
1e Batterij op den Hessenweg met het hoofd bij samenkomst Hessenweg en Keizersweg;
2e Batterij op den Hessenweg, staart bij de spoorlijn;
3e Batterij met het hoofd bij den spoorwegovergang bij Kp 34,6, komende van den kunstweg onmiddellijk Noord van en evenwijdig aan de spoorlijn;
Vereenigde G.T. met het hoofd bij den driesprong van kunstwegen Noord van Goedsberg.
2. Te 4.15 wordt afgemarcheerd langs den Hessenweg naar het snijpunt met den kunstweg Wezep—Heerde onder commando van den Commandant van de 1e Batterij.
3. Te 3.45 melden zich bij mijn bureel van elke batterij de luitenant toegevoegd met een wachtmeester-verkenners en twee bereden ordonnansen. Dit personeel voorzien van richttoestel, batterijkompas en stellingvlaggen.
 Te 4.00 marcheert de Afdeelingsstaf af.

4. Heden te 21.15 de Batterijcommandanten en de C.—Vereenigde G.T.
op mijn bureel.

De Majoor,
Afd.C.

Aan:

C.—1, 2, 3, Bt.

C.—Ver. G.T.

Nadat dit bevel is verzonden heeft de Afd.C. allen tijd om verdere plannen en bevelen rustig te overdenken en uit te werken. Hij moet daarbij overwegen: de wijze waarop de afdeeling zal marcheeren, in het bijzonder waar de verschillende echelons der staven zullen moeten marcheeren; op welke wijze de verkenningen zullen worden aangezet en doorgevoerd; wanneer de batterijen uit de hoofdmacht naar voren moeten worden aangetrokken en hoe zij achtereenvolgens in stelling zullen moeten komen en van stelling veranderen; hoe op de beste wijze de infanterie kan worden gesteund en hoe zoo snel mogelijk aan eventueele aanvragen om vuursteun van het zusterwapen kan worden gevolg gegeven.

De Afd.C. zal met zijn commandogroep marcheeren bij den commandant van het bataljon, dat hij rechtstreeks moet steunen; hij moet een inlichtingsgroep detachieren bij den voorhoedecommandant. De vraag voor den Afd.C. is nu hoe hij zijn echelons moet indeelen en waar zij moeten marcheeren.

(Wordt vervolgd)

OORLOG EN PARTICULIERE CONTRACTEN. DE NEUTRALE STAAT „UIT DEN TIJD”?

In Augustus 1932 werd te Oxford een conferentie gehouden van de International Law Association, de bekende particuliere organisatie, welke zich bezig houdt met de formuleering en de codificatie van het internationale recht, zoowel voor het publieke als voor het private gedeelte. Ontwerp-Conventionies, van deze organisatie afkomstig, plegen een groot wetenschappelijk gezag te genieten en kunnen op den duur ook voor de practijk van beteekenis blijken.

Op deze conferentie is een uitvoerige ontwerp-Conventionie aangenomen met betrekking tot „Effect of war on contracts.” Ook op vorige conferenties was aan deze materie bereids aandacht geschonken. Volgens dit ontwerp worden door het uitbreken van een oorlog alle bestaande overeenkomsten ontbonden tus-

schen personen — ongeacht hun nationaliteit — die in met elkaar in oorlog gerakende landen verblijven. Een uitzondering wordt gemaakt voor eenige met name genoemde categorieën van overeenkomsten, voornamelijk voor verzekeringen. Rule 16 van dit ontwerp laat zich uit over de vraag, wanneer en hoe een oorlog begint. Voor het Nederlandsche *strafrecht* bepaalt ¹⁾ art. 87 W. v. S., o.m., dat van de mobilisatie af tijd van oorlog wordt geacht te bestaan. Bij civielrechtelijke verhoudingen, gelijk ter conferentie werden besproken, denkt men uiteraard het eerst aan de oorlogsverklaring. Het staat evenwel te vreezen, dat de ontwikkeling van het moderne volkenrecht medebrengt, dat oorlogsverklaringen in den vervolge achterwege blijven met het oog op het daaraan meest verbonden gevolg van het voeren van een onrechtmatigen oorlog. ²⁾ De conferentie heeft zeer terecht met deze ontwikkeling rekening gehouden, door (zonder discussie op dit punt) Rule 16 als volgt te doen luiden:

(16) For the purposes of these Rules, the expression „the outbreak of war” should include:

- (a) the formal declaration of one or other of the belligerent Powers, or
- (b) in the absence of such formal declaration the date of the outbreak of actual hostilities, or
- (c) in the absence of such actual hostilities the date as from which it is declared by the Government of the State of one of the parties to the contract that trading or commercial intercourse with persons residing in the territory of the State of another party to the contract is unlawful or forbidden.

Aan de realiteit werd dus alle eer bewezen. Den volgenden dag was ter conferentie een geheel andere stemming waar te nemen; aan de orde was een ontworpen regeling met betrekking tot de rechten en verplichtingen van neutralen in tijd van oorlog, welke met Volkenbondsverdrag en Briand-Kellogg-pact geen rekening hield. Na een uitvoerig debat is het ontwerp naar de betrokken commissie teruggewezen, aangezien de figuur van den onpartijdigen neutralen staat uit den tijd werd geacht, naar voornamelijk van Fransche en Engelsche zijde werd betoogd. Volgens het protocol heeft geen der aanwezige Nederlanders het woord gevoerd. Van andere kanten zijn wel enkele bezwaren naar voren gebracht, maar ten slotte heeft men zich tegen het behalen van een principiële overwinning door het vorenstaande denkbeeld niet verzet, zoodat het ontwerp, dat van de „vooroorlogsche” neutraliteitsgedachte heette uit te gaan, ter conferentie niet in behandeling is genomen.

Het staat echter te bezien, of men zich hiermede eveneens op den bodem der realiteit heeft geplaatst.

Wie van deze interessante materie meer wil weten, kunnen wij verwijzen naar het onlangs verschenen Rapport van de 37e Conferentie van de International Law Association en naar de voorgangers daarvan.

P. J. A. CLAVAREAU,
Res. Eerste luitenant der huzaren.

¹⁾ Nog afgezien van art. 72 W. v. M. S.

²⁾ Men denke aan den strijd tusschen Japan en China. Evenwel nemen de Japansche juristen, blijkens een aan de International Law Association uitgebracht rapport, het standpunt in, dat particuliere contracten — ondanks het uitbreken van een oorlog — een aan gelegenheid, welke de particulieren niet raakt — ongerept kunnen voortbestaan! Een Nederlandsch rapport daarentegen prefereerde boven alles rechtszekerheid, en stond derhalve de ontbinding dier contracten voor. De economische ondergrond van dit verschil is vanzelfsprekend het onderscheid in de feitelijke verhoudingen tusschen enerzijds een modernen West-Europeeschen oorlog, en anderzijds een Oost-Aziatischen oorlog, waarbij slechts één der partijen technisch en tactisch volwaardig is.

GEGEVENS VREEMDE LEGERS

ZWITSERLAND

MILITAIRE CREDIETEN. LEGERORGANISATIE.

Eind 1933 heeft de Assemblée fédérale voor de bewapening en uitrusting van het Zwitsersche leger credieten beschikbaar gesteld tot een totaal van 82 miljoen Zwitsersche francs en wel te besteden als volgt:

a. Geweermitrailleurs	3.500.000 fr.
b. Zware mitrailleurs	1.800.000 fr.
c. Zware wapens voor de infanterie.....	9.700.000 fr.
d. Munitie voor idem.	36.500.000 fr.
e. Voertuigen en harnachementen.....	4.700.000 fr.
f. Berggeschut	4.515.560 fr.
g. Auto-kanonnen	5.750.000 fr.
h. Vliegtuigen	12.000.000 fr.
i. Opslagplaatsen	3.500.000 fr.
j. Diversen	34.440 fr.

Totaal: 82.000.000 fr.

Ten aanzien van deze credieten, werd door de *Conseil fédéral* bij de *Assemblée fédérale* een z.g. „Message” ingediend, waaraan we het volgende willen ontleenen.

Bij de inleiding van deze Message wordt o.m. gezegd:

„Tant que subsiste, pour la Confédération, l'obligation constitutionnelle d'assurer l'indépendance du pays contre toute attaque de l'étranger, l'armée nationale, l'instrument forgé a cette fin, doit être munie de tous les moyens nécessaires à l'accomplissement de sa tâche. Dans ce domaine, toute demimesure tout ce qui n'est qu'apparence peut nous être fatal.”

Na betoogd te hebben, dat de pogingen van den Volkenbond en van de Ontwapeningsconferentie getoond hebben dat men nog ver verwijderd is van het ideaal van ontwapening waardoor het bezit van een goed, bruikbaar leger noodzakelijk is, zegt de Message: „Nous n'oublions pas que cet équipement doit être proportionné à nos modestes ressources économiques et financières et que nous ne sommes pas en mesure de nous procurer tous les engins qui, ensuite des expériences de la guerre, constituent aujourd'hui l'équipement des armées des grands puissances.”

Niet onvermeld willen we laten, het slot van de Message: „Nous nous rendons pleinement compte de la portée de cette demande de crédit, présentée dans une période de crise économique aussi intense que cette par laquelle nous passons. Mais combien plus lourde encore serait la responsabilité à assumer pour n'avoir pas fait tout ce qui est possible pour la préparation de notre armée.”

De beweegredenen, die de *Conseil fédéral*, aanvoert voor de verbetering van de bewapening, en de wijze waarop men zich de verbetering heeft gedacht, blijkt uit het volgende:

1. *Geweer-mitrailleurs en mitrailleurs.*

De vermeerdering van het aantal geweermitrailleurs is de eerste onvermijdelijke stap bij de uitbreiding van de infanteriewapens. De 24 (plus 3 reserve) geweermitrailleurs en de 9 à 12 zware mitrailleurs, die de élite-bataljons thans tellen, moeten worden beschouwd als een minimum. De vermeerdering zal gelden zoowel voor de geweermitrailleurs van de infanteriecompagnieën als van de compagnieën zware mitrailleurs, met de bedoeling deze vermeerdering als een *vuurreserve* te beschouwen, met dien verstande, dat per bataljon

voortaan wordt beschikt over 36 geweermitrailleurs en 16 zware mitrailleurs (deze laatste bij de mitrailleurcompagnie).

Een deel der geweermitrailleurs zal voorzien worden van een affuit, waardoor deze ongeveer de zware mitrailleurs benaderen in uitwerking. Aangezien voorts de trein lichter moet worden gemaakt, zullen de voertuigen, waarop tot nu toe 2 geweermitrailleurs werden vervoerd, worden afgeschaff, terwijl de wapens zelf voortaan door den man zullen worden gedragen. Voor wat betreft de zware mitrailleurs, worden de bereden afdelingen opgeheven, terwijl de wielrijderseenheden daarentegen met deze wapens worden uitgerust.

2. Zware infanteriewapens.

Voorgesteld wordt, de bataljons te voorzien van mijnenwerpers en infanteriekanonnen, in navolging van andere landen, waarbij genoemd worden Nederland, België, Denemarken, e.a.

Voor wat betreft de mijnenwerpers, zegt de Message, dat ze een tegemoetkoming zijn in het tekort aan geschut, terwijl ze ook noodig zijn met het oog op de bijzondere terreingesteldheid en de samenwerking als artillerie met de infanterie.

De Conseil fédéral stelt voor een mijnenwerper van 81 mm kaliber met een gewicht van 60 kg, te verdeelen in 3 deelen elk van 20 kg. Dracht 3000 m. De mijnenwerper zal twee soorten projectielen hebben: een granaat van 3,5 kg met een werkingssfeer van 20 à 30 m. straal en een mijn van 6 kg, echter met een dracht van slechts 1200 m.

Ten aanzien van een infanteriekanon, wordt in de message een kaliber van 47 mm als de beste oplossing aangegeven. Wanneer men echter, zooals sommige constructeurs aanbevelen, de verdediging tegen vechtwagens en de luchtverdediging in één wapen wil vereenigen, dan zou een kaliber van 20 tot 25 mm noodig zijn, welk kaliber echter in elk geval niet afdoende voor eerstgenoemd doel wordt geacht. Het gekozen kanon van 47 mm heeft een gestrekte baan en voldoende doorboringskracht tot op 700 meter. De granaat weegt 1,5 kg. Maximum dracht 5000 m.

Voorgesteld wordt, aan de vier compagnieën van het bataljon (3 geweercompagnieën en 1 mitrailleurcompagnie) nog een vijfde compagnie toe te voegen, waarbij de zware wapenen zijn ingedeeld, n.l. 2 secties mijnerpers en 1 sectie infanteriegeschut elk à 2 stukken. Al de bataljons van de elite en landweer 1e ban, zullen dezelfde organisatie hebben op dit gebied. Behalve de infanterie zal nog een zeker aantal speciale troepen (o.a. de wielrijders) van deze wapenen worden voorzien.

3. Artillerie.

Ten aanzien van de artillerie zegt de Message, dat, hoewel de hoeveelheid zeer ontoereikend is (gerekend moet worden dat beschikt wordt over niet meer dan gemiddeld 1 batterij per bataljon infanterie, terwijl in vele andere legers deze verhouding is van 2 à 3 : 1), kan toch niet worden overgegaan tot aanschaffing van kanonnen ter uitbreiding, aangezien dit te veel kosten met zich zou brengen. Daar de aanwezige vuurmonden echter tevens *verouderd* zijn, kan slechts gedacht worden aan *vernieuwing* daarvan.

Het bestaande bergkanon van 1906 heeft een kaliber van 7,5 cm met een dracht van 4,5 à 5 km. Het nieuwe kanon (Bofors) zal eveneens dit kaliber hebben met een maximum dracht van 10 km. Als projectiel kan gebruikt worden dat van het veldgeschut, met 5 ladingen. De elevatie is het dubbele van het kanon van 1906 (— 10 tot + 50 graden).

In plaats van het 12 cm kanon M. 1882 zal een modern 10,5 cm kanon worden aangeschaft. Maximum dracht 17 km met een vuursnelheid van 15 à 20 schoten per minuut. (Het oude 2 schoten per minuut.)

Het gewicht van het projectiel bedraagt 16 kg (het oude 18 kg). Het kanon wordt op dezelfde wijze vervoerd als het oude kanon van 12 cm, d.w.z. op aanhangwagen in de gemotoriseerde batterijen. Snelheid van vervoer maximum 40 km op goede wegen. Het tot nu toe gebruikte veldkanon van 7,5 cm is aanmerkelijk verbeterd en heeft een dracht gekregen van 11 km.

4. Vliegtuigen.

Ten aanzien van de vliegtuigen, wordt in de Message gezegd, dat de Europeesche oorlog bewezen heeft, dat het jachtvliegtuig het beste middel is voor luchtverdediging. Op grond daarvan wordt in de Message voorgesteld de aankoop van nieuwe vliegtuigen. Een bedrag van rond 12 miljoen Zwitsersche francs is daarvoor uitgetrokken, waarmee 80 nieuwe vliegtuigen kunnen worden aangekocht; gerekend wordt op een prijs van 145.000 Zw. francs per vliegtuig. Het is geenszins de bedoeling deze vliegtuigen in één bepaalde periode aan te schaffen, doch er zal een fonds worden gesticht waaruit, te beginnen met 1935, een bepaald bedrag jaarlijks beschikbaar zal worden gesteld, waardoor

tevens zoo goed mogelijk tegemoet wordt gekomen aan het bezwaar, dat vliegtuigen binnen korten tijd als verouderd moeten worden beschouwd, in verband met de steeds voortschrijdende techniek.

Verschenen is voorts een verordening op de organisatie van een „Fliegerbeobachtungs- und Meldedienst“. Deze is ingesteld voor het bewaken van het luchtruim en heeft tot taak de vliegtuigen, welke in de richting van het Zwitsersche luchtruim vliegen, of zich daarin bevinden, waar te nemen en daarvan het aantal, de soort, de vlieghoogte en vlieg-richting vast te stellen.

Deze dienst bestaat uit:

Alarmposten, waarnemingsposten en luisterposten.

Verzamelpplaatsen van berichten.

Centrales voor het verwerken van de berichten.

Deze organen worden, overeenkomstig territoriale gebieden, tot *waarnemingsgroepen* samengevoegd.

Het daarbij ingedeelde personeel wordt gerekruteerd uit:

a. Onderofficieren en soldaten van den Landstorm;

b. z.g. „Hulp“-dienstplichtigen;

c. Vrijwilligers, d.w.z. dienstplichtigen van den landstorm en hulpdienstplichtigen boven den dienstplichtigen leeftijd.

De alarm-, waarnemings- en luisterposten hebben een sterkte van 1 postcommandant, 1 plaatsvervanger en 3 tot 8 man (Späher).

Aan de verzamelplaatsen voor berichten en aan de centrales voor het verwerken van de berichten wordt personeel uit den troep en uit de hulpdiensten naar behoefte toebedeeld.

De Territoriale Commandanten zijn tevens commandant van de bovengenoemde waarnemingsgroepen. Aan hen wordt een officier toegevoegd, door den Chef van den Generalen Staf benoemd op voordracht van den Chef van den militairen vliegdiens. In vredetijd staat bedoelde Beobachtungs- und Meldedienst onder den Chef van den Generalen Staf, in tijd van oorlog onder den Opperbevelhebber. De territoriale commandanten treffen de noodige voorbereidingen op aanwijzing van den Chef van den Generalen Staf.

In vredetijd komen de bij bedoelden dienst ingedeelde onder-officieren en manschappen jaarlijks onder de wapenen voor een cursus van 1—3 dagen; zij dragen daarbij burgerkleding. Bij dreigend oorlogsgevaar kunnen zij door den territorialen commandant voor piket worden aangewezen.

NIEUWE UITGAVEN

Rüstung und Abrüstung, Umschau über das Heer- und Kriegswesen aller Länder. Unter Mitwirkung zahlreicher Mitarbeiter herausgegeben von Oberst a.D. VON OERTZEN. Jahrgang 1934 (Zugleich 47. Jahrgang von v. Löbells Jahresberichten). Uitg. Verlag E. S. Mittler & Sohn, Berlin. SW. 68. Pr. gebr. RM. 12.—, geb. RMk 14.—.

In afwijking van de vorige, na den grooten oorlog verschenen jaargangen van Löbells Jahrbichte, welke om de 2 jaar uitkwamen, is thans de 47e één jaar na de 46e verschenen. Wij kunnen dit niet anders dan van harte toejuichen, daar deze, wel zeer belangrijke studiebron, na de kleine inzinking van 1933 thans weer op het oude, degelijke en hooge peil van voorheen is gekomen.

Als oorzaak van het na één jaar verschijnen van deze nieuwe jaargang, geeft de redactie op, het mislukken van de ontwapeningsconferentie, het uittreden van Duitschland uit de Volkenbond en het „Anwachsen der Kriegsvorbereitungen, in der Atemlosigkeit des Wettrüstens“. Nu moge dit juist zijn of niet, de nieuwe uitgave is zeker belangrijk uitgebreid en verbeterd en zodoende het betrouwbare handboek bij uitnemendheid op het gebied van legerorganisatie (in den meest uitgebreiden zin) geworden. Aan de landen vermeldt in de vorige jaargang is thans ook China toegevoegd (waaraan slechts één bladzijde is gewijd), benevens 8 kleinere Zuid- en Midden Amerikaansche Staten. Opval-

lend is het, dat de inhoud onder het hoofd Deutschland vermeldt: Deutsches Reich en daaronder Osterreich. Daarna volgen onder het hoofd Ausland alle andere landen.

Nieuw is, dat de luchtstrijdkrachten van alle landen in één hoofdstuk zijn samengevat, dat 16 dicht bedrukte bladzijden beslaat. Het eerste deel bevat weder evenals verleden jaar een verslag van de onderhandelingen over de ontwapening. Deel II behandelt de legerorganisaties, welke geheel en al op de hoogte van den tijd zijn gebracht en hier en daar uitgebreid. De schetsen zijn dezelfde als in de 46e jaargang. Zoo behandelde de jaargang van verleden jaar nog de Deensche wetgeving van 1901, thans die van 1932. (Denemarken telt aan cavalerie drie cav. brigades met 12 eskadrons).

De grootste wijziging heeft echter het hoofdstuk „Nederland” ondergaan. Zat verleden jaar dit hoofdstuk vol fouten en groote onjuistheden, deze zijn thans door een geheele omwerking alle hersteld (hierbij is vermeld, dat daartoe o.a. de Annuaire Militaire van den Volkenbond is geraadpleegd). Geheel nieuw zijn aan het hoofdstuk Nederland het leger in Nederlandsch-Indië en de landstrijdkrachten in Suriname en Curaçao toegevoegd, een toevoeging, waarvoor wij niet anders dan dankbaar kunnen zijn. Dat de maréchausées van het K.N.I.L. Gendarmerie worden genoemd is de eenige onjuistheid, die wij echter gaarne op den koop toe nemen. Hier past ons echter een woord van bijzondere erkentelijkheid aan den uitgever, die de organisatie van onze Koninklijke Landmacht thans weer volkomen goed vermeld heeft.

In het hoofdstuk zeestrijdkrachten is eveneens de paragraaf over Nederland geheel en (terecht) omgewerkt.

Enkele nieuwe hoofdstukken zijn ook aan deze jaargang, die daardoor zeker in wetenschappelijke waarde is gestegen, toegevoegd. Het eerste is getiteld: „Inzichten van het buitenland over den komenden oorlog”, een zeker zeer belangrijk hoofdstuk. Bij de bronnenopgave aan het einde missen wij echter het werk van den Franschen generaal CULMANN „Le Reichswehr et les Milices, ” dat hier zeker niet had mogen ontbreken en dat van grooter waarde is, dan de vermelde bronnen.

Een ander nieuw en niet minder belangrijk hoofdstuk is dat, gewijd aan de ontwikkeling der Artillerie, waaraan zeer uitvoerige staten zijn toegevoegd over de artilleriebewapening (met gegevens over kaliber, gewicht, Vo, dracht en tractie van alle landen).

Het hoofdstuk over Versterkingskunst is veel uitgebreider en voorzien van zes goede schetsen.

Als andere nieuwe hoofdstukken vermelden wij nog de ontwikkeling van den militair geneeskundigen dienst, van den verbindingsdienst en van de economische oorlogsvoorbereiding (bij dit laatste is niets vermeld omtrent Nederland).

Wij achten dit boek voor iedere korpsbibliotheek een onmisbaar werk. De militaire vakliteratuur is er weer een zeer belangrijk en goed werk rijker door geworden.

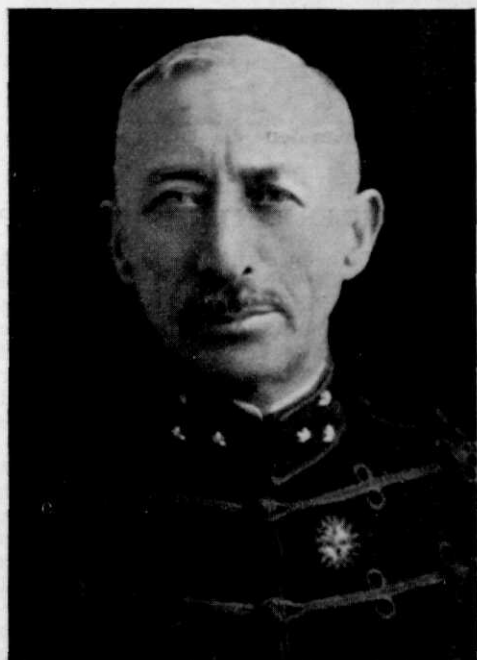
P.

Dictionnaire pour l'industrie des armes, des munitions et des explosifs, augmenté de nombreuses expressions militaires, par HANS STROM, JULES MICHAUX, A. F. STAEGER JR. et RODOLFO STEPPAT. Français-allemandanglais, espagnol. Uitg. Jules Michaux, Grivegnée (lez-Liège).

Indische Herinneringen van Miles uit den van Heutz-tijd, en andere verhalen, uitgegeven door het Hoofdbestuur der Europeesche Onderofficiersvereniging „Ons Aller Belang” te Bandoeng.

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

DE NIEUWE COMMANDANTEN DER Iste EN IVde DIVISIE EN
DE NIEUWE CHEF VAN DEN GENERALEN STAF

J. VAN ANDEL,
Generaal-Majoor, Commandant
der Iste Divisie.

J. J. G. Baron VAN VOORST TOT VOORST,
benoemd Generaal-Majoor, Commandant
der IVde Divisie.

J. H. REYNDERS,
 Generaal-Majoor, benoemd Chef van den
 Generalen Staf.

PIONIERS RUIMEN EEN GEDEELTE VAN EEN PIJLER VAN DE HEMBRUG OP.

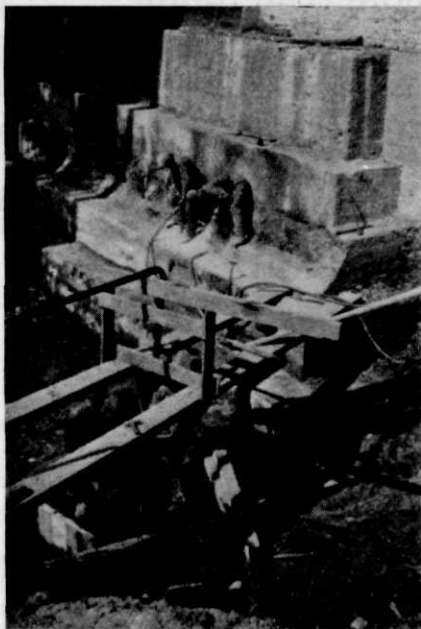
Bij herhaling wordt door Rijks-, Provinciale en Gemeente-autoriteiten, door aannemers, enz. de hulp van de pioniers ingeroepen voor het opruimen van ijzer- en steenconstructies, e.d. met behulp van springstoffen. Aan deze verzoeken wordt, wanneer dit slechts eenigszins mogelijk is, steeds gaarne voldaan. Dergelijke opruimingën toch moeten veelal onder moeilijke omstandigheden worden verricht, zoodat zij zeer nuttige oefeningen in het gebruik van springstoffen vormen, nog daargelaten dat hierdoor de zoo gewenschte samenwerking tusschen burgerij en weermacht wordt bevorderd.

Als een van de vele, aldus in den laatsten tijd verrichte opruimingën moet worden genoemd het opruimen van een gedeelte van een der pijlers van de Hembrug.

In verband met de werkzaamheden, welke worden uitgevoerd voor het verbreden en verdiepen van het Noordzeekanaal, ter verbetering van de scheepvaartverbinding Amsterdam—Noordzee, moest deze pijler dieper worden gefundeerd. Hiervoor was noodig het laten zakken van twee gewapend-betoncaissons, waarop door middel van een zwaren gewapend-betonbalk de oude pijler moest dragen. Het werk werd uitgevoerd door de N.V. Amsterdamsche Ballast Maatschappij onder directie van de Nederlandsche Spoorwegen.

Teneinde in de toekomst voldoende vaarbreedte in het Noordzeekanaal te verkrijgen, moest een gedeelte van den ouden pijler worden afgebroken, n.l. de verzwaren van den pijler in zijwaartsche richting, in totaal $\pm 250 \text{ m}^3$ beton. Het beton was zeer hard, zoodat opruiming met sloophamers zeer bezwaarlijk was en zeer veel tijd en arbeid zou eischen.

In verband hiermede werd deze opruiming met behulp van springmiddelen uitgevoerd door pioniers, waarvoor een springploeg werd aangewezen, bestaande uit één onderofficier en twee man onder bevel van den eerste-luitenant M. DE BOER. Voor deze opruiming werden als eischen gesteld, dat door den springarbeid de blijvende fundeering van den pijler niet mocht worden beschadigd, terwijl de werkzaamheden zoodanig moesten worden geregeld, dat het drukke treinverkeer op de lijn Amsterdam—Zaandam ongehinderd zou kunnen doorgaan. Teneinde de fundeering van den pijler niet te beschadigen, moest de springarbeid zeer voorzichtig geschieden en konden alleen kleine ladingen worden gebruikt. Tevoren werd de oude pijler geheel ontgraven. Daarna werd in iedere versnijding door middel van pneumatische boorhamers een groot aantal vertikale gaten geboord

Afb. 1. Het maken van de boorgaten.

Afb. 2. Het resultaat van een ontploffing.

(afb. 1). In elk dezer gaten werd een kleine lading van 0,15 kg trotyl aangebracht en zorgvuldig opgestopt. Een aantal van deze ladingen werd gelijktijdig electrisch ontstoken (afb. 2). Op deze wijze werd versnijding na versnijding opgeruimd, zonder dat beschadiging van het overige deel van den pijler werd veroorzaakt.

Door het uitzetten van een post bij de bedieningscabine van de brug en een beveiligingssysteem met vlaggen, werd gezorgd, dat niet werd gesprongen zoolang een trein passeerde of op komst was.

Het werk had een vlot verloop; de kosten van de uitvoering waren zeer gering en aanmerkelijk kleiner dan voor opruiming met sloophamers benoodigd zouden zijn geweest.

UIT DE LEGERORDERS.

Nr. 68 M. A. Ministerieele beschikking van 28 Februari 1934, IIde Afd. B, nr. 82.

VOOR MILITAIRE AMBTENAREN VERBODEN ORGANISATIES.

Ter kennis van de militaire ambtenaren wordt gebracht, dat onder het verleenen van eenigerlei steun aan groepen, of vereenigingen van personen ten aanzien waarvan den militairen ambtenaar aansluiting of steunverleening is verboden, mede wordt begrepen het deelnemen aan of bijwonen van openbare of andere vergaderingen of bijeenkomsten van zoodanige organisaties of vertakkingen daarvan.

BERICHTEN VAN PERSONEEL AARD.**Bij de Lichte troepen.****Overgeplaatst.**

Kapitein D. VAN VOORTS EVEKINK, van den Generalen Staf, in zijn rang en ouderdom van rang voor 9 maanden overgeplaatst bij het wapen der cavalerie en belast met het bevel over een der eskadrons van het 3e Halfregiment huzaren, 1 April.

Overleden.

Reserve-tweede-luitenant F. E. L. Graaf VAN BYLANDT, van het Ie R. H., 21 Januari te 's-Gravenhage.

Bij de overige wapens en dienstvakken.**Benoemingen**

tot officier van gezondheid der 2e klasse.

C. M. VAN DER LINDEN (23 Febr.).

tot militair apotheker der 2e klasse.

J. CREMER (5 Maart).

Bevorderingen.

Met ingang van den aangegeven datum zijn bevorderd:

tot reserve-kolonel bij Staf VIIe I. Brig.:

reserve-luitenant-kolonel W. G. VAN HOOGENHUIJZE, van R. J., (12 Febr.).

tot reserve-officier van gezondheid der 1e klasse:

reserve-officieren van gezondheid der 2e klasse W. A. LEVY (1 Maart), A. QUERIDO (4 Maart), G. J. DE VRIES (13 Maart), A. E. MARCUS en J. C. HUIJSMAN (17 Maart), W. H. GISPEN (22 Maart), Dr. A. R. Jonkhoff en J. J. Lubsen (29 Maart);

tot officier van gezondheid der 1e klasse:

officier van gezondheid der 2e klasse H. Vos, (17 Maart);

tot generaal-majoor, Commandant der Ie Divisie:

Kolonel J. VAN ANDEL, van den Generalen Staf, Chef van den Staf H. K. V. (1 Maart).

tot generaal-majoor, Commandant der IVe Divisie:

Kolonel J. J. G. Baron VAN VOORST TOT VOORST, Commandant der Brig. Gr. en J. (Ie I. Brig.) (2 Mei);

tot generaal-majoor:

Kolonel L. J. DE WOLF, Hoofdintendant (1 Mei);

tot generaal-majoor:

Kolonel H. DE IONGH, Inspecteur van den Vrijwilligen landstorm (2 Mei) wordende hij tevens belast met de waarneming van de functie van inspecteur der infanterie;

tot kapitein:

eerste-luitenant J. C. H. FRASER, van 7e R. V. A. (26 Febr.);

tot reserve-luitenant-kolonel voor speciale diensten:

reserve-luitenant-kolonels-titulair Dr. J. C. ERINGAARD, W. ZWEERTS DE JONG en Mr. A. Baron VAN HEECKEREN VAN KELL, zoomede majoor voor speciale diensten S. PRINS, allen van het Vrijw. landst. korps Motordienst (3 Maart);

tot luitenant-generaal:

bij het wapen der infanterie:

Generaal-majoor H. G. WINKELMAN, Commandant der IVe Divisie (1 Mei);

bij het wapen der artillerie:

Generaal-majoor M. Ridder VAN RAPPARD, Inspecteur der artillerie (1 Mei);

tot generaal-majoor:

bij het wapen der genie:

Kolonel W. R. A. SLICHER, Commandant in het 2e Genie-commandement (1 Mei).

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Kapiteins A. B. NEUJEAN, van van het 14 R. I. en K. J. EVENWEL, van het 7 R. I., overgeplaatst onderscheidenlijk bij het R. Gr. en bij het R. J., 12 Febr.

Eerste-luitenant Mr. H. J. KRULS, eervol ontheven van zijn werkzaamstelling bij het D. v. D. en overgeplaatst bij het 2 R. V. A., 1 Mrt.

Kapitein C. ELDERMANS, adjudant van de Landst. groep Amsterdam, bestemd tot Commandant van het Landst. verband Amsterdam, 15 Febr.

Eerste-luitenant F. M. NELEMANS, van het Landst. verband Amsterdam, bestemd tot adjudant van de Landst. groep Amsterdam, 15 Febr.

Tweede-luitenant J. Kropf, van 16 R. I., werkzaam gesteld bij het Landst. verband Alkmaar, 5 Febr.

Eerste-luitenant H. STARING, van 21 R. I., definitief werkzaam gesteld bij de IIe Afdeling B van het D. v. D.

Tweede-luitenant F. J. A. LUTZ, van R. M. A., overgeplaatst bij het 7 R. V. A., 24 Febr.

Luitenant-kolonel H. L. VAN ROYEN, eervol ontheven van zijn werkzaamstelling bij de Ve Afdeling van het D. v. D. en bestemd tot eerstaanwezend ingenieur te Amersfoort, 16 Juli.

Majoor J. DE RONDE BRESSER, eerstaanwezend ingenieur te Amersfoort, werkzaam gesteld bij de Ve Afdeling van het D. v. D. en op 2 Juli e.k. bij dit Departement gedetacheerd.

Kapitein J. P. T. H. MAKKINK, van Staf genie, overgeplaatst bij R. G. Tr., 1 Mei.

Eerste-luitenant C. J. J. STOOBVOGEL, ontheven als adjudant bij het I-R. G. Tr., overgeplaatst bij Staf genie en werkzaam gesteld te Utrecht, 1 Mei.

Eerste-luitenant P. DE KOCK, benoemd tot adjudant bij het I-R. G. Tr., 1 Mei.

Kapitein J. J. MARLET, van het R. G. Tr., benoemd tot adjudant van het korps, 1 Mei.

Eerste-luitenant F. H. ZEGERS, van het 21 R. I., overgeplaatst bij het 16 R. I., 15 Febr.

Kapitein H. P. DE HEER, van het 3 R. I. gedetacheerd ten bureeue van den Chef van den Generalen Staf, overgeplaatst bij den Staf inf., 10 Febr.

Majoor D. M. LUCARDIE, van 6 R. V. A., overgeplaatst bij het 2 R. V. A., met bestemming voor de functie van schietinstructeur, 1 Maart.

Majoor V. E. WILMAR, van Staf Ie A. Brig., overgeplaatst bij het 6 R. V. A. en bestemd voor de functie van hoofdinstructeur, 1 Maart.

Eerste-luitenant J. Hofs, van 22 R. I., gedetacheerd bij de Comm. v. proefw., 1 Maart.

Reserve-kapitein voor spec. diensten bij de Intendance Ir. H. J. MATHLENER LODERUS als zoodanig eervol ontslagen en benoemd tot reserve-kapitein voor spec. diensten bij den Staf der artillerie, met bestemming voor den dienst bij de Artillerie-Inrichtingen. 20 Febr.

Generaal-majoor I. H. REIJNDERS, in zijn rang en ouderdom overgeplaatst bij den Generalen Staf en benoemd tot Chef van dien Staf, 1 Mei.

Kolonel J. H. CARSTENS, Commandant der IIe A. Brig., bij den Staf art. benoemd tot inspecteur van dat wapen, 1 Mei.

Eervol ontslagen.

Luitenant-generaals H. A. SEYFFARDT, Chef van den Generalen Staf.

H. G. WINKELMAN, van het wapen der infanterie en M. Ridder VAN RAPPARD, van het wapen der artillerie (allen 1 Mei).

Generaal-majoor W. R. A. SLICHER, van het wapen der genie (1 Mei).

Kolonel B. D. VAN ERCKELEN, Commandant der IIe I. Brig. (1 Mei). (ben. tot reserve-kolonel bij den Generalen Staf).

Luitenant-kolonels J. H. VAN REEDE, Directeur van de Rijschool, en G. KLINKHAMER, Commandant van het 4 R. V. A. (beiden 1 Mei).

Generaal-majoor T. DE GOEIJEN, Commandant der Ie Divisie, (1 Maart) (benoemd tot reserve-generaal-majoor bij het wapen der infanterie).

Reserve-luitenant-kolonel A. M. DE BLAUW, van het R. G. Tr. (23 Febr.).

Reserve-kapitein C. J. SCHMITS, van het 17 R. I. (16 Maart).

Reserve-kapitein H. VALKENBURG, van het R. K. A. (23 Maart).

Reserve-kapitein Ir. N. SOETEMAN, van het R. G. Tr. (1 Febr.).

Kapiteins C. A. J. VON FRIJTAG DRABBE en IJ. STEENSTRA, zocmede

Eerste-luitenant J. BOOGERD, allen van den Staf inf. (16 Febr.).

Reserve-luitenant-kolonel W. DONKERSLOOT, van Staf IV I. Brig. (1 Maart).

Reserve-kapitein A. DE KOCK, van het 4 R. I. (10 Maart).

Reserve-kapitein E. T. HISSINK, van het R. G. Tr. (23 Febr.).

Majoor-magazijnmeester J. H. VAN VELZEN, van den Staf art. (1 April).

Kapitein-magazijnmeester J. T. LEMAIRE, van den Staf art. (1 Juni).

Eerste-luitenant op nonactiviteit J. O. SIETINGA, van het wapen der artillerie (6 Maart).

Eerste-luitenant J. H. VAN SWINDEN KOOPMANS, van het 7 R. V. A. (1 April).

In actieven dienst hersteld.

Kapiteins J. J. KOOPMAN en J. F. W. HENDRIKSZ, beiden op 1 Maart, onderscheidenlijk bij het 21 R. I. en bij het 18 R. I.

Overleden.

Reserve-kapitein der militaire administratie W. SCHOUTSEN, 25 Januari te Düsseldorf.

Decoratiën.

Kolonel H. DE TONGH, Inspecteur van den Vrijw. landstorm, Commandeur in de Kroonorde van België.

Luitenant-generaal H. A. SEYFFARDT, Chef van den Generalen Staf, Groot-Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

NIEUWE REGLEMENTEN EN VOORSCHRIFTEN.**VOORSCHRIFT LICHTE TROEPEN (V.Lt.Tr.).**

Dit voorschrift is het eerst verschijnende van de reeks tactische voorschriften, waarvan de samenstelling door den Minister van Defensie werd opgedragen aan de Tactische-Reglementen-Commissie.

Wij behoeven wel niet te zeggen, dat wij de verschijning van deze eersteling (Kavallerie weit vor!) met vreugde begroeten, temeer waar tot nu toe het gevecht van de lichte troepen, i.c. dat van de Lt. B., in onze Gev. Handl. — in tegenstelling met het gevecht van de andere groote eenheden — uitermate stiefmoederlijk was bedeed (tien bladzijden!).

Het voorschrift geeft in het algemeen aanwijzingen voor het gebruik van lichte troepen; het behandelt meer in het bijzonder het optreden van de Lt. B., van de Verk. A. van een D. G. en van het E. W. van een Div.

Hoofdstuk I „Algemeen” vermeldt de karakteristieken van de verschillende wapens, welke organiek tot de lichte troepen behooren (cavalerie, wielrijders, rijdende artillerie, motorartillerie) en van die, welke tijdelijk daarbij kunnen zijn ingedeeld (luchtstrijdkrachten, infanterie op auto's, enz.). Voorts bevat dit hoofdstuk de beginselen voor het gebruik van lichte troepen.

Ten aanzien van dit laatste brengt het voorschrift het volgende naar voren:

1. De kenmerkende eigenschappen van de lichte troepen zijn: *grootte beweeglijkheid en vuurkracht.*
2. De lichte troepen kunnen van hun groote beweeglijkheid slechts gebruik maken, indien zij over voldoende *operatieruimte* beschikken.
3. Door de geringe getalsterkte hunner onderdeelen zijn de lichte troepen niet in staat tot een optreden in formaties van zoodanige diepte, als voor het voeren van een langdurig gevecht wordt vereischt. Daarom moet hun *noch een doorgevoerden aanval tegen krachtige vuurfronten, noch een langdurig voortgezette verdediging* worden opgedragen.
4. Als *taak* van de lichte troepen noemt het voorschrift: verkenning, beveiliging, rechtstreeksche medewerking aan het gevecht, vervolging en dekken van den terugtocht.

Hoofdstuk II behandelt de Lt.B.

In „Algemeen” vinden wij o.m. vermeld, dat de Lt. B. de voor haar noodige operatieruimte in den regel slechts vindt op de vleugels van het veldleger.

Vervolgens wordt de taak van de Lt.B. in verschillende omstandigheden besproken en worden algemeene bepalingen gegeven omtrent de uitvoering daarvan.

Het komt ons zeer juist voor, dat hier slechts sprake is van *algemeene* bepalingen; immers voor een eenheid als de Lt. B., welke veelal op grooten afstand van de hoofdmacht, zelfstandig en dikwijls onder snel wisselende omstandigheden zal optreden, is het niet gewenscht en ook niet mogelijk, meer dan *algemeene* voorschriften te geven. Niettemin juichen wij het toe, dat deze bepalingen zijn opgenomen, aangezien zij er toe bijdragen, den lezer van het voorschrift een duidelijk beeld van het optreden van de Lt.B. te verschaffen.

Het *gevecht* van de Lt.B. is uitvoerig behandeld. Achtereenvolgens worden bepalingen gegeven voor:

den marsch naar den vijand; den aanval; de vervolging; de verdediging; den terugtocht; het verdragend gevecht.

Ten aanzien van den *marsch naar den vijand* vinden wij de volgende beginselen vermeld.

1. Vooruit: verkenningsorganen.
2. Daarachter: de hoofdmacht, spronggewijze oprukkende van lijn tot lijn en gegroepeerd in eenige marschgroepen.

3. De verkenningsorganen verschaffen den C.Lt.B. tijdig de gegevens voor het treffen van zijn verdere maatregelen ten aanzien van de hoofdmacht.

4. De C.Lt.B. is daardoor in staat:

— in de eerste plaats: te besluiten of hij al dan niet een gevecht wil aangaan (hetzij aanval, hetzij verdediging, hetzij verdragend gevecht);

— in de tweede plaats: indien hij besluit tot het aangaan van een gevecht, zijn brigade te juister tijd, in de meest gunstige richting en in de meest gewenschte groepeerings tot het gevecht te ontwikkelen.

Deze beginselen — hoe vanzelfsprekend zij mogen lijken — kwamen in Hfdst. VII Gev. Handl. niet duidelijk naar voren. De C.Lt.B. was daar nagenoeg uitgeschakeld. De marschgroepen traden geheel zelfstandig op; waren zij eenmaal in marsch gezet, dan kon de C.Lt.B. er niet op rekenen den marschgroeps-Cn. nog nadere bevelen te doen toekomen; hij beschikte nog slechts over een reserve (zie Gev. Handl. p. 361).

Het V.Lt.Tr. stelt zich op een geheel ander standpunt. Dit blijkt in hoofdzaak uit het zeer belangrijke p. 113, waar wij lezen:

„Acht de C.Lt.B., op grond van de ter beschikking staande gegevens omtrent den vijand, het waarschijnlijk, dat de voorhoeden op plaatselijken weerstand zullen stooten, dan zal hij, opdat de marsch niet onnoodig wordt vertraagd, den commandanten van bovenbedoelde marschgroepen een groote mate van zelfstandigheid verleenen en hen machtigen zoo noodig hun geheele marschgroep in te zetten om de door de voorhoede ondervonden weerstand te breken.

Is daarentegen uit verkenningen of op andere wijze gebleken:

— hetzij, dat de voorhoeden vermoedelijk op aaneengesloten weerstand zullen stooten en de taak van de Lichte brigade brengt mede, dat zij dezen weerstand moet breken;

— hetzij, dat een ontmoeting met oprukkende sterke vijandelijke lichte troepen is te wachten;

dan zal de C.Lt.B., met het oog op het aanstaand gevecht, zijn hoofdmacht in de hand moeten houden, den door de marschgroepen aan de voorhoeden te verleenen steun beperken of zelfs aan de commandanten der marschgroepen in eerste linie opdracht verstrekken slechts de gevechtsaanraking tot stand te brengen.”

Voorts lezen wij in p. 42: „... mag de C.Lt.B. zich nimmer tot versnippering van krachten laten verleiden, daar dit oorzaak kan zijn, dat, tegen den wil van den commandant, de onderdeelen der brigade in afzonderlijke gevechten worden gewikkeld en de leiding wordt uitgeschakeld.

Bijeenhouden van de hoofdkrachten der brigade verzekert het tactisch succes en vereenvoudigt, indien de toestand zich wijzigt of een nieuwe opdracht wordt ontvangen, het inzetten van de brigade in een nieuw gekozen richting of in een veranderde groepeerings.”

Wij onderschrijven het in p. 113 neergelegde beginsel geheel. Zoodra ernstige weerstand overwonnen moet worden, moet de Lt.B. *in haar geheel* in gevecht komen. Van zelfstandig optredende marschgroepen mag *dán* geen sprake meer zijn. De C.Lt.B. moet *zelf* het gevecht leiden en de verschillende wapens — in de eerste plaats de cavalerie en wielrijders eenerzijds en de artillerie anderzijds — doen samenwerken ter bereiking van het gevechtsdoel.

Mede in verband daarmee is blijkbaar de eisch gesteld (p. 114), dat de artillerie zoodanig moet worden ingedeeld en verplaatst, dat de C.Lt.B. bij het aangaan van een gevecht, haar desgewenscht, *in haar geheel*, snel *in eigen hand* kan nemen.

Bij den *aanval* geldt als beginsel:

— aanvankelijk: tot stand brengen van de gevechtsaanraking, teneinde den vijand te verkennen en de hoofdmacht in staat te stellen zich achter het aldus door de voorhoede gevormde front tot het gevecht te ontwikkelen;

— daarna: bevechten van een snelle beslissing, door een aanval met zoo sterk mogelijke krachten hetzij op een vijandelijken vleugel, hetzij in een vak van *beperkte* breedte in front.

Behalve deze *hoofdaanval* kunnen een of meer *nevenaanelen* worden ingezet, welke ten doel hebben den hoofdaanval te ondersteunen of op de flanken te beveiligen en den vijand omtrent de juiste plaats van den hoofdaanval te misleiden.

In verband met het vorenstaande vertoont de groepeerings het volgende beeld:

— de *hoofdgevechtsgroep*, welke den hoofdaanval uitvoert;

— een of meer andere *gevechtsgroepen*, welke de(n) nevenaanel(en) uitvoeren.

De artillerie steunt in de eerste plaats de hoofdgevechtsgroep. Slechts bij uitzondering zullen ook de overige gevechtsgroepen door artillerie kunnen worden gesteund.

Ook hier derhalve: geen versnippering, doch *concentratie van krachten*, dáár waar de C.Lt.B. de beslissing wil verkrijgen.

Bij de *verdediging* wordt geen onderscheid gemaakt tusschen de vroeger gebruikelijke termen: hardnekkige verdediging, tijdelijke verdediging en bewegelijke verdediging.

In het V.Lt.Tr. wordt — naar onze meening terecht — slechts gesproken van *de* verdediging. Deze draagt voor de Lt. B. *steeds* een tijdelijk karakter. Dit tijdelijke karakter — het voorschrift legt er in p. 178 tot onze groote voldoening den nadruk op — komt echter slechts tot uiting in de door den C.Lt.B. gegeven bevelen; de *troepen* bieden hardnekkig weerstand tot zij *bevel* tot terug gaan ontvangen.

Het is ons meermalen bij oefeningen van onze lichte troepen gebleken, welke verkeerde denkbeelden hieromtrent bestaan. Herhaaldelijk hoorden wij bij een verdediger, zoodra de aanvaller eenigszins opdrong, de uitdrukking: „Ik kan het hier niet langer houden, dus moet ik terug.”, waarbij hij, die aan het woord was, zich niet er van bewust bleek, dat een troep, welke in gevecht is met een tot op korten afstand doorgedrongen vijand, niet terug *kan* (tenzij in zeer bijzondere omstandigheden) en ook niet terug *mag* (tenzij op bevel).

Als *vertragens* gevecht beschrijft het voorschrift de strijdwijze, welke in Hfdst. VII Gev. Handl. „de beweeglijke verdediging” genoemd wordt.

Dit gedeelte geeft ons geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen; slechts betreuren wij het, dat het aanvallend optreden — de Lt.B. kan het vertragens gevecht ook aanvallend voeren — niet uitvoeriger is beschreven.

Ten slotte eenige algemeene opmerkingen.

De *vlotheid*, welke onze lichte troepen moet kenmerken wordt steeds naar voren gebracht. Telkens wordt de nadruk gelegd op de wenschelijkheid van korte, mondelinge bevelen. Herhaaldelijk vinden wij vermeld dat de C.Lt.B. vooruit moet zien, dat hij zich veelvuldig naar voren moet begeven, dat de onder-Cn. doortastend moeten optreden, dat de voorhoede — bij onverwachts op weerstand stooten — zonder aarzelen moet aanvallen, enz.

Met waardeering maken wij voorts nog melding van de wijze waarop de samenwerking met de *artillerie* is besproken. Echter bleek ons bij de bestudeering wederom hoe — eigenlijk ontoelaatbaar — zwak de artillerie van onze Lt.B. is. Uitbreiding van de oorlogsorganisatie van K.R.A. met een tweede motorbatterij van 7 veld is dringend noodig en, naar het ons toeschijnt, zonder overmatig groote kosten, mogelijk. Daardoor zou tevens de eigenaardige verhouding 2 Rn. H.—2 rij. Btn. en 4 Bs.W.—1 mo.Bt. eenigszins worden verbeterd.

*

VOORSCHRIFT GEWEERVECHTEN.

In de Handleiding voor het geweevechten (ontwerp) 1918, was de oefenstof dermate beknopt behandeld, dat het kader daaruit niet voldoende gegevens kon putten, om het onderwijs met vrucht te geven.

Bovendien was de tekst niet door teekeningen of photo's verduidelijkt.

Het gevolg is geweest, dat bij verschillende onderdeelen gebruik werd gemaakt van een bij de stormscholen samengestelde handleiding, welke na afloop van de cursussen op verzoek aan de deelnemers werd verstrekt, terwijl bij andere onderdeelen het gestelde in deel II van het Voorschrift voor lichaamsoefeningen 1920, blz. 53—58, werd gevolgd.

Hierdoor ontstond het bezwaar, dat onderwijs werd gegeven, volgens verschillende systemen.

Het thans ontworpen voorschrift geeft een duidelijk beeld van de wijze, waarop het onderricht moet worden gegeven.

Ook het gebruik van de hulpmiddelen is vollediger omschreven, terwijl bovendien de volgorde, waarin de oefenstof moet worden onderwezen, is opgenomen.

Ten slotte is de tekst verduidelijkt door een aantal photo's, waarop de voornaamste houdingen en handelingen, welke in den tekst zijn omschreven, zoomede enkele hulpmiddelen bij het onderwijs, zijn afgebeeld.

Gezien het feit, dat ook bij de hedendaagsche gevechtsvoering het handgemeen een belangrijke rol is blijven vervullen en dat vaardigheid daarin onmisbaar is om den soldaat met zelfvertrouwen den tegenstander tegemoet te doen treden, voorziet dit nieuwe voorschrift zeer zeker in een behoefte.

UIT DE VAKPERS

PAARD EN MOTOR.

Bij den alom bestaanden drang snelle legereenheden, bij ons groote eenheden van lichte troepen genoemd, samen te stellen, speelt de verhouding paard-motor een wel zeer belangrijke rol.

Naarmate men een beter oordeel krijgt over de moderne motor-voertuigen, hun beweeglijkheid, pantsering enz. kunnen organisaties opgebouwd worden, waarbij de al of niet invoeging van ruiteregimenten zeker een belangrijke kwestie vormt. De indeeling van grootere eenheden wielrijders schijnt, speciaal bij de grootere Europeesche legers (Italië uitgezonderd) niet te gebeuren.

Na een uitvoerige beschouwing over de taak der snelle legereenheden en hun mogelijkheden komt de bekende schrijver Generaal-Majoor WIKTORIN (van het Oostenrijksche Leger) tot de onderscheiding: Ruitersdivisie-Gemotoriseerde Brigade-Gemechaniseerde (Pantser) Brigade. Voor de taak dezer legereenheden kunnen wij volstaan met te verwijzen naar het artikel van den kapitein der Genie VAN BOVEN in het November-nummer van dit tijdschrift. Merkwaardig echter is; de conclusie welke Generaal WIKTORIN trekt uit de mogelijkheden die te bereiken zijn voor zulke legereenheden n.l. deze: zij worden van grooter belang naarmate het leger waarvoor zij moeten dienen kleiner is, de te dekken ruimten grooter zijn en de overmacht aan moderne strijdmiddelen van den te verwachten vijand grooter is. Hoewel de instandhouding in vreedestijd van deze legereenheden natuurlijk zeer kostbaar is, kunnen zij in oorlogstijd niet geïmproviseerd worden, daar opleiding en oefening dringend noodzakelijk is, of de illusie van dezen schrijver in de eerste jaren, in 't bijzonder bij de kleine Europeesche Legers werkelijkheid zal worden betwijfelen wij ernstig, tenzij de tactiek zulk een radicale wending neemt dat men de normale legerkorpsen gaat verminderen ten koste van deze snelle legereenheden.

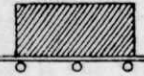

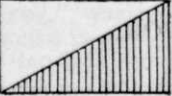
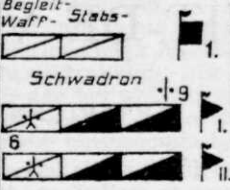

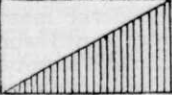
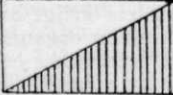

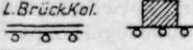
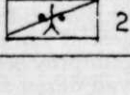

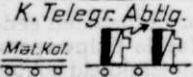
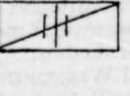
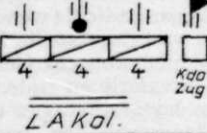

Zooals overal reeds is geschied wenscht Generaal WIKTORIN ook voor de bereden eenheden — wier gros dus uit cavalerie en rijdende artillerie bestaat — dat de hulpwapens gemotoriseerd zijn (evenzoo hoogere staven en treinen). De grootste moeilijkheid echter is altijd in zulke snelle legereenheden paard en motor tot nuttig samenwerken te brengen.

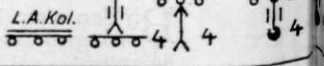

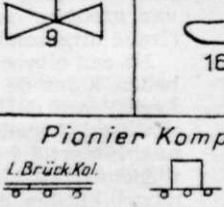

Van de in het hier bedoelde artikel opgesomde verhoudingen paard-motor geeft de aan het slot volgende staat een overzicht.

De gevolgtrekking van deze uiteenzetting kan ook dan niet anders luiden dan dat samenvoeging van bereden en gemotoriseerde eenheden in één tactisch verband als onjuist moet worden afgewezen (toevoeging van één gemotoriseerd bataljon aan een ruitersdivisie uitgezonderd). Omtrent de instandhouding van bereden troepen in vreedestijd moeten volgens deze schrijver hoofdzakelijk beslissen de remonteerings-mogelijkheid in eigen land, de voedselvoorziening en de geaardheid der bevolking om met paarden om te gaan. Het terrein van het eigen land mag — hooggebergte uitgezonderd — geen overwegende rol spelen — mits de opleiding hiermede rekening houdt. Voor alles moet het tactische hoofdbeginsel: „Reiten um schieszen zu können und schieszen um wieder reiten zu können” in 't oog gehouden worden.

Bijzonder belangrijk achten wij de beschouwingen van den schrijver over de mogelijkheden van de terreinwagens. De hiertoe speciaal gebouwde auto's komen slechts ten volle tot hun recht in kleine verbanden als verkenningafdeelingen (detachementen), alle anderen zullen van hun cross-country-mogelijkheid slechts op het gevechtveld kunnen profiteren. Lange marschen door mulle zandwegen zullen zéér groote moeilijkheden opleveren. Verder wordt nog gewezen op de marschprestaties van gemotoriseerde en gemechaniseerde verbanden (max. 120 km per dag) en op de noodzakelijkheid van een uitgebreide motor-industrie, het opslaan reeds in vreedestijd van zeer groote hoeveelheden bedrijfsstoffen en het zoeken naar Ersatz voor deze stoffen.

Zoo komt dan de schrijver tot de volgende samenvatting:

<i>Reiterdivision</i>			
<i>Schützen Baon.</i> 			
<i>Pz.Wg. Abtlg.</i> 		<i>Begleit-Waff-Stabs-Schwadron</i> 	
<i>Selbst. Art. Abtlg.</i> 			
<i>Beobachtgs. St.</i> 			
<i>K. Pion. Komp.</i> 		<i>Selbst. MG. Abtlg. 1</i> 	
<i>K. Teleg. Abtlg.</i> 		<i>Reit. Art. Abtlg. 1</i> 	
<i>Gesamtstand: 15.000 Personen, 8-9000 Pferde, (Rund) 4-500 Fuhrwerke, 5-600 Kraftfahrz.</i>			

<i>Motorisiert</i>	
<i>Infanterie</i> 	
<i>Artillerie</i> 	
<i>Pionier Komp.</i> 	
<i>Brigade Vers.</i> 	
<i>Ersatz Kp</i> 	
<i>Gesamtstand: 7000 Personen, (Rund) 800 Pferde</i>	

Operatieve beweeglijkheid

1. Gemotoriseerde verbanden.
2. Gemechaniseerde verbanden.
3. Bereden troepen.

Bereden troepen . .
Gemotoriseerde verbanden

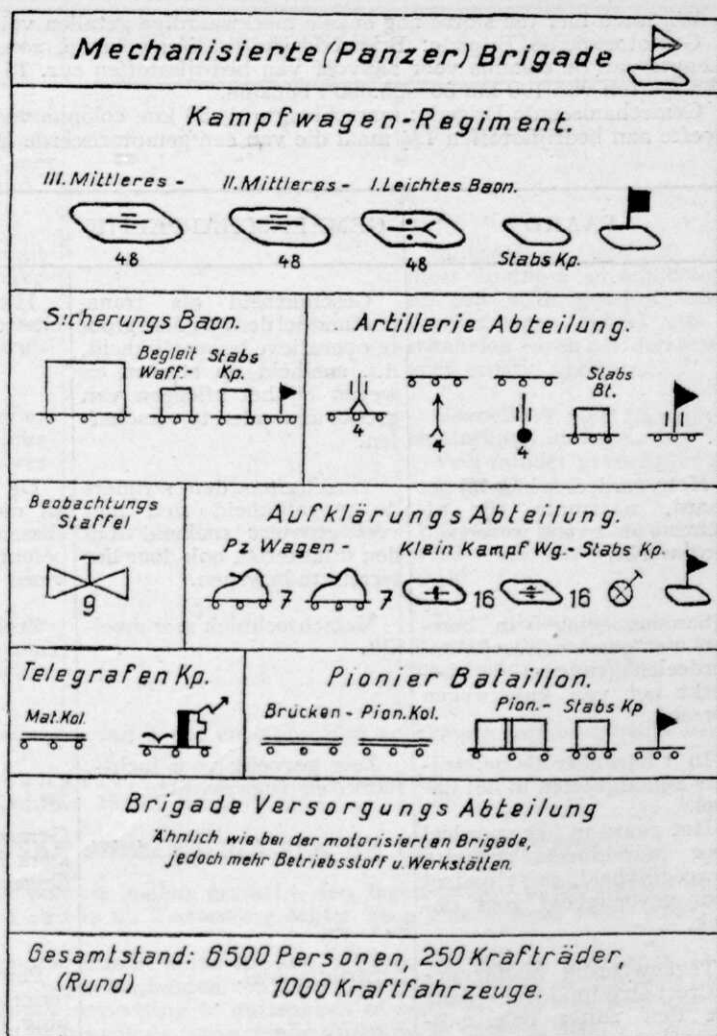
Gemechaniseerde verbanden

Tactische beweeglijkheid.

1. Bereden troepen.
2. Gemechaniseerde verbanden.
3. Gemotoriseerde verbanden.

— kunnen alle opdrachten uitvoeren.
— zijn het meest geschikt als algemeene reserve, het minst geschikt voor het uitvoeren van groote, zelfstandige opdrachten voor of buiten het legerfront.

zijn aanvalswapen.
Het meest geschikt voor verrassende snelle stooten en voor snelle voltooiing van de eindbeslissing.
Bij langer durende verdediging onbruikbaar.

De twee voornaamste gezichtspunten voor de organisatie van snelle legereenheden luiden dan nog — met inachtneming van het voorgaande.

1e. Zeer voldoende vuurkracht (daar een tekort aan vuurkracht snelheid en beweeglijkheid waardeloos maakt).

2e. Een vooral niet te logge, ingewikkelde organisatie om snelheid en beweeglijkheid ten volle tot hun recht te doen komen.

Na een korte beschouwing over de opdrachten welke aan snelle troepen gegeven kunnen worden — en waarbij dagenlange, *grote gevechten uitzondering* worden genoemd, noemt Generaal WIKTORIN de mitrailleurs (lichte in 't bijzonder), de lichte artillerie en „die Begleitwaffen” de hoofdwapens.

Uit de beschouwingen over de organisatie, zooals deze op bijgaande schets gegeven is, stippen wij als belangrijkste punten nog de volgenden aan.

Veel motorordonnansen — meer pioniereenheden dan bij andere legereenheden, speciaal goed geoefende troepen voor de verkeersregeling, *toevoeging van kleine patrouilles te paard* voor gevechtsverkenning, terreinverkenning, ordonnansen — geschut in stelling te brengen en c.q. defecte tractoren te vervangen (!)

Wij laten hier ten slotte nog enkele merkwaardige getallen volgen:

Gemotoriseerde Brigade: Brigadelengte (in één colonne, zonder Verk.A.) 35.40 km. Lengte van de colonne voor aanvoer van bedrijfsstoffen enz. 15—20 km. Gebruik voor een marsch van 100 km 30—35.000 l benzine.

Gemechaniseerde Brigade: marsch lengte \pm 50 km, colonne voor aanvoer: 20 km. Behoeftte aan bedrijfsstoffen 1½ maal die van een gemotoriseerde Brigade.

PAARD	GEMEENSCHAPPELIJK	MOTOR
<p>Het voordeel is hier bij het paard, naarmate zijn afriehing als levend wezen zelf medewerkt.</p> <p>Samenvoeging van bereden met gemotoriseerde onderdeelen (treinen) bij beperkt net van kunstwegen oorzaak.</p> <p>In 't bijzonder als de strijders zijn afgezeten in het nadeel.</p> <p>Het paard in het voordeel door individueele grootere beweeglijkheid, in 't nadeel door gevoeligheid voor paniek.</p> <p>Tegenwoordig hoofdzake-indirect strijdmiddel — daar het den ruiter ook individueel tot aan den vijand kan brengen. Direct strijdmiddel daar ook de aanval te paard nog kan voorkomen.</p> <p>Instijgen en uitstijgen, opzitten en afstijgen, aantrekken en wegzenden van handpaarden en leeg materieel zijn zwakke punten bij bereden en gemotoriseerden troepen.</p> <p>Vereischt tijdens de rust voedsel, dat de treinen door gewicht en volume meer belast dan de bedrijfsstoffen voor den motor.</p>	<p>Geschiktheid als transportmiddel den strijders groote operatione beweeglijkheid, d.i. snelheid op straten en wegen bij het afleggen van groote afstanden te verschaffen.</p> <p>Verschaffen den strijders de mogelijkheid zich met veel grootere snelheid dan den infanterist, ook door het terrein te bewegen.</p> <p>Marschtechniek zeer moeilijk.</p> <p>Zeer gevoelig voor lucht-, flank- en rugaanvallen.</p> <p>.....</p> <p>Strijdmiddel.</p> <p>Vereischen verzorging door den mensch, geregelde rustpauzen en zijn op den duur gevoelig voor weersinvloeden.</p>	<p>Hierbij veel grootere capaciteit.</p> <p>De bouw van het voertuig en mechanisme is hier beslissend. De bestuurder oefent slechts geringen invloed uit.</p> <p>Zeer groote colonnelengten oorzaak.</p> <p>Gemechaniseerde verbanden sterk in het voordeel. Ongevoelig voor paniek.</p> <p>Pantserwagen groote materieele en moreele uitwerking.</p> <p>De ongepantserde motor moet steeds op grooten afstand van den vijand blijven.</p> <p>Dit valt geheel weg bij gemechaniseerde eenheden.</p>

PAARD	GEMEENSCHAPPELIJK	MOTOR
<p>Het voedsel is op het land gemakkelijker te verkrijgen dan bedrijfsstoffen. Kan met „ersatzmiddelen” gevoerd worden.</p> <p>Als een paard uitvalt, maakt dit één ruiter onweeglijk.</p> <p>Een stuk geschut kan z.n. door twee paarden getrokken worden.</p> <p>Gevoelig voor gas, onderhevig aan (besmettelijke) ziekten. Onderhevig aan vermoeidheid.</p> <p>Het afzitten tot het gevecht te voet kan tamelijk dicht bij den vijand geschieden.</p>	<p>Verspreiden groote stofwolken.</p>	<p>Motordefect kan 20 of meer soldaten uitschakelen en een stuk geschut, een pantserwagen geheel uitschakelen — en c.q. den aanvoer ernstig verstoren.</p> <p>Gevoelloos voor gas, (besmettelijke) ziekten.</p> <p>Veel minder gevoelig voor vermoedheid.</p> <p>Tijdens het marcheeren wordt veel lawaai veroorzaakt.</p> <p>Het uitladen moet op grooten afstand van de gereedstelling geschieden.</p>

Conclusie: voor- en nadeelen van paard en motor zijn voorloopig nagenoeg gelijk verdeeld.

Militärwissenschaftliche Mitteilungen.
October 1933.

P.

DE ROL VAN SNELLE TROEPEN BIJ DE OMVATTING.

In den wereldoorlog is tallooze malen getracht den tegenstander te omvatten. Een omvatting in grooten stijl is na *Tannenberg* echter geen enkele maal meer volledig gelukt.

Kolonel b.d. graaf SCHACK schrijft zulks toe aan het feit, dat men er nimmer in kon slagen den tegenstander in front te „binden” en deze dus steeds kans zag of zich door een terugtocht aan de dreigende omvatting te onttrekken of reserves naar den bedreigden vleugel te verplaatsen en daarmee de omvattende groep op te vangen. Steeds opnieuw is in den wereldoorlog bewezen, dat het binden van den tegenstander door frontaal aan te vallen noch in den stellingoorlog noch in den bewegingsoorlog meer mogelijk is. De moderne mitrailleurbewapening maakt het n.l. mogelijk met betrekkelijk geringe krachten (mitrailleurbataljons) een weerstand van eenigen duur te bieden en stelt den verdediger dus in staat reserves te verplaatsen zonder het front te veel te verzwakken. Om in front werkelijk te binden, zou de aanvaller zooveel krachten moeten inzetten, dat er voor de omvatting niets meer over zou blijven. Bij *Tannenberg* losten de Russen deze moeilijkheid op, door zelf aan te vallen en dus zich zelf te binden. De beste kans voor een omvatting wordt dus geschapen door een tegenstander zich te laten vastrennen tegen een zoo zwak mogelijk verdedigingsfront en hem, alvorens dit front is doorbroken, te omvatten.

Kan deze gunstige toestand niet worden verkregen, dan ziet schr. slechts één mogelijkheid tot omvatting, n.l. door *snelle troepen* — legercavalerie, gemotoriseerde- of gemechaniseerde eenheden — om 's vijands vleugel heen te werpen, teneinde den vijand *in den rug* te grijpen en zodoende *van achteren te binden*.

Bij de omvattingen uit den wereldoorlog hebben de snelle troepen een betrekkelijk ondergeschikte rol gespeeld. In een toekomstigen oorlog zullen zij, naar schr.'s oordeel, echter een hoofdrol spelen. In alle „rüstungsfreie” staten ziet men dan ook het streven om deze troepen te moderniseeren en de gevechtskracht te verhoogen.

„Deutsche Wehr”, 1933, nr. 41.

C.

DE AANLEG VAN DE VERBINDINGEN TIJDENS DEN AANVAL.

De commandant T. bespreekt den aanleg van de verbindingen, welke moeten worden aangelegd in een bepaald tactisch geval, waarin een regiment aanvalt op een niet-versterkte stelling. Als eerste beginsel geeft de Schr. aan, dat de bespreking, welke de R.C. met zijn ondercn. houdt, wordt bijgewoond door den C-Vbd.A.

Laatstgenoemde moet nu volgens het bestaande voorschrift (l'Instruction sur la liaison et les transmissions) zoover mogelijk naar voren een voorcentrale aanleggen, waarop de B.Cn. zich moeten aansluiten, zoodra een stilstand van langeren duur kan worden voorzien. Dit systeem heeft het nadeel, dat de verbinding tusschen den R.C. en zijn ondercn. dadelijk wordt verbroken. Om dit nadeel te ontgaan, is het noodig een andere methode te volgen, door den schr. in zijn artikel ontwikkeld. Het verder gedeelte is verdeeld in twee hoofddeelen:

- I. De arbeid van den R.C.;
- II. De arbeid van den C-Vbd. A.

In het eerste gedeelte bespreekt de schr. achtereenvolgens de door den R. C. te geven aanwijzingen en de verplaatsingen van den cp. van den R.C.

De schr. acht de methode, dat de verbinding van hoog naar laag wordt tot stand gebracht voor den aanval niet altijd doeltreffend. In het laatste geval zal de R.C. de plaatsen van de cp. van de B.C. slechts bij benadering kunnen opgeven, ook omdat den B.C. in dit opzicht een ruim initiatief moet worden gelaten.

In het vorengenoemde voorschrift wordt dit bezwaar wel ondervangen, doch de schr. wijst op het oneconomisch gebruik van de telefoonverbindingen, welke daarvan het gevolg zijn.

De commandant T. acht het voorschrift, dat voor de verbinding met neven cn. deze altijd van links naar rechts (of omgekeerd) moeten worden aangelegd niet doeltreffend en wenscht ook hier de hoogere cn. als „inter-médiaire” te zien optreden. De verbinding van den R.C. met de neven-regimenten en met den D.C. behandelt de schr. niet, dit is jammer, omdat ook dit van groot belang is en van invloed kan zijn op den voorraad verbindingsmaterieel.

In het bijzonder vestigen wij de aandacht van onze lezers op het tactische gebruik van de verbindingsmiddelen, waarbij de schr. afhankelijk van de tactische beteekenis van de voorbataljons, verschil maakt in de aan te leggen verbindingen. De schrijver toont zich een tegenstander van het systeem, volgens welk een voorcentrale wordt gevestigd, zoo mogelijk op de plaats, waar later de nieuwe cp. komt.

Volgens de Fransche voorschriften schijnt de voorcentrale te worden geplaatst onder het bevel van den C-Vbd.A, waardoor deze aan zijn eigenlijke taak wordt onttrokken.

Bij een verplaatsing van een cp. gelden als algemeene regels:

a. nooit een oude cp. verlaten, vóór op de nieuwe cp. een verbindingspost is gevestigd en deze functionneert;

b. de oude cp. moet bezet blijven, totdat de C. de nieuwe post heeft bezet.

De onder a aangegeven voorwaarde is voor de cp. van kleine eenheden niet noodig (zie later) en daarenboven practisch niet uitvoerbaar.

De schr. acht het onjuist om de verplaatsingen van de cp. van den R.C. zeer nauwkeurig te regelen, deze verplaatsing toch is — veel meer dan bij een groote eenheid — onderhevig aan den loop van het gevecht.

Ten aanzien van de onder b genoemde voorwaarde wijst de commandant T. op de bezwaren, welke voor den C. zijn verbonden aan deze verplaatsingen, omdat het uitermate bezwaarlijk is de verbindingen in deze periode intact te houden. Het geval zou zich dus kunnen voordoen, dat tijdens deze verplaatsing van den R.C. een beslissing moet worden genomen en de R.C. dit niet zelf kan doen. Degene, die op de oude cp. achterblijft moet dus iemand zijn, die goed op de hoogte is van de bedoelingen van den C en in zijn naam een dergelijke beslissing kan nemen.

Het tweede gedeelte van deze studie, hoewel meer van belang voor de verbindings-officieren, is evenzeer voor de tactici van beteekenis, ook al weer omdat de schr. zo aardig demonstreert hoe de tactische omstandigheden invloed uitoefenen op de keuze van de met de voorbataljons te onderhouden verbindingen, waarbij de schr. „het zwaartepunt van de verbindingen” legt op die, welke naar het bataljon gaan, waarbij het „zwaartepunt van den aanval” is gekozen.

Wij moeten voor de verdere uitwerking naar de studie zelf verwijzen, ook omdat de gedachtengang alleen kan worden gevolgd wanneer daarbij de bij het artikel gevoegde schets wordt geraadpleegd.